

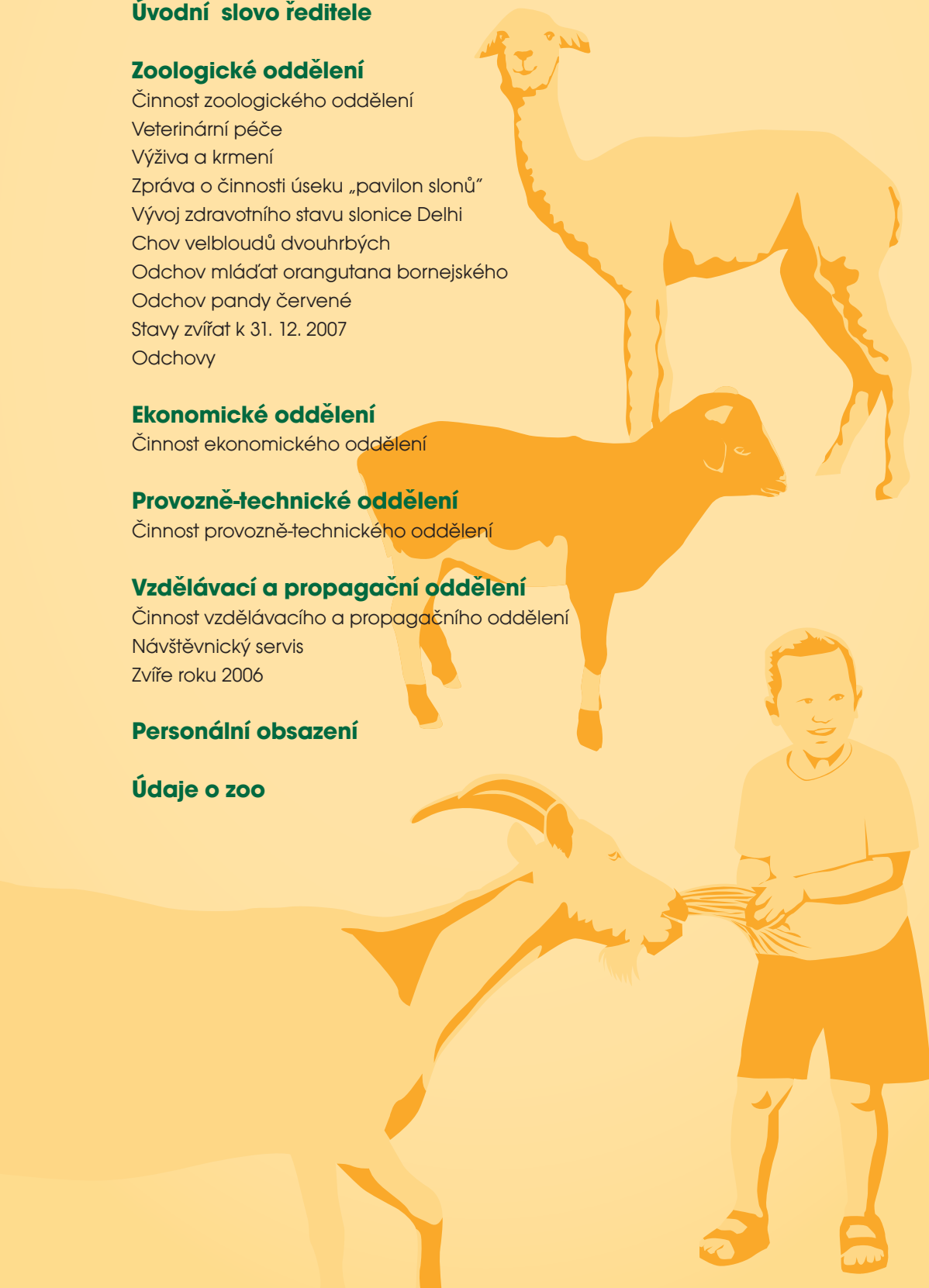

Výroční zpráva 2007

Obsah

Úvodní slovo ředitele	3
Zoologické oddělení	5
Činnost zoologického oddělení	6
Veterinární péče	13
Výživa a krmení	15
Zpráva o činnosti úseku „pavilon slonů“	17
Vývoj zdravotního stavu slonice Delhi	19
Chov velbloudů dvouhrbých	21
Odchov mláďat orangutana bornejského	23
Odchov pandy červené	26
Stavy zvířat k 31. 12. 2007	29
Odchovy	39
Ekonomické oddělení	41
Činnost ekonomického oddělení	42
Provozně-technické oddělení	45
Činnost provozně-technického oddělení	46
Vzdělávací a propagační oddělení	51
Činnost vzdělávacího a propagačního oddělení	52
Návštěvníkový servis	67
Zvíře roku 2006	70
Personální obsazení	72
Údaje o zoo	74

Úvodní
slovo

Úvodní slovo ředitele

Vážení příznivci ústecké zoologické zahrady, je mou milou povinností jako ředitele ústecké zoo napsat pár řádků na úvod této výroční zprávy a stručně shrnout to nejdůležitější, co se v uplynulém roce v naší zoo odehrálo.

Při své práci si s mými spolupracovníky stále klademe otázku, co náš zákazník, tedy návštěvník, od návštěvy zoo vlastně očekává. Odpověď není zdaleka tak jednoduchá, jak by se mohlo zdát. Spektrum návštěvníků zoologických zahrad je stejně pestré, jako jsou různorodá jejich očekávání. Někdo si do zoo přijde odpočinout a vyčistit hlavu po náročném pracovním týdnu, jiný se aktivně pídí po poznání, třetího zajímá, které druhy v kolekci chovaných zvířat v zoo od jeho minulé návštěvy přibily. Někomu nezaujme sebecennější zvířecí druh, jinému naopak udělá radost i relativně běžné zvíře v esteticky vydařené expozici. Společným jmenovatelem různorodých představ návštěvníků je dle mého soudu očekávání příjemného prostředí, pohody a po všech stránkách kvalitních služeb. Vzpomínám si, jak jsem při svých pracovních cestách po zoologických zahradách kolegům záviděl kromě nejrůznějších „zoošpeků“ i jejich útulná restaurační zařízení, vlnící dětská hřiště či moderně vybavené prostory pro realizaci výchovných a vzdělávacích programů. To vše k moderní zoologické zahradě bezesporu patří, a proto jsme i my své síly a finanční zdroje v roce 2007 směřovali především do této oblasti. Cílem tohoto našeho snažení bylo posunout ústeckou zoo zase o pár kroků kupředu a já si na tomto místě dovoluji konstatovat, možná poněkud neskromně, ale s velkou radostí, že se nám to podařilo.

1. července byla v ústecké zoo otevřena nová restaurace s celoročním provozem. Moderní gastronomické zařízení s venkovní zastřešenou terasou vzniklo rozsáhlou, technicky náročnou rekonstrukcí původních kancelářských prostor provozně-technic-

kého oddělení a návštěvníkům naší zoo poskytuje 365 dní v roce kvalitní stravovací služby. I další investiční akce roku 2007 pak probíhaly především v zájmu návštěvníků a jejich pohody. S významnou finanční podporou Ministerstva pro místní rozvoj jsme zrekonstruovali zchátralý objekt horního vstupu do zoo, opravili podstatnou část komunikací v horních partiích areálu, vybudovali zcela nové dětské hřiště z přírodních materiálů a zrekonstruovali původní prostor jídelny zaměstnanců na zooškolu dr. Heinricha Lumpeho.

Možná máte po přečtení těchto řádků dojem, že jsme v roce 2007 jaksi zapoměli na zvířata a jejich pohodu, ale opak je pravdou. Ubezpečuji Vás, že naše zvířata jsou pro nás přinejmenším stejně důležitá jako návštěvníci. V roce 2007 jsme zahájili výstavbu nové expozice tapírů jihoamerických, a to včetně výstavby nového objektu pro jejich ustájení, a systematicky jsme připravovali plány dalších projektů, o jejichž realizaci se jistě dočtete v příštím roce ve výroční zprávě za rok 2008.

Jako každým rokem ani letos nesmím v tomto úvodním slově opomenout poděkovat těm, kdo se na každodenní práci ústecké zoo i na jejím postupném rozvoji podílejí. Děkuji tedy všem svým spolupracovníkům, kteří se nenechají odradit dílčími neúspěchy a společně věří v naši budoucnost. Zoologická zahrada je příběh bez konce, příběh o úctě k přírodě, o lásce k živým tvorům. Závěrem děkuji rovněž vedení Statutárního města Ústí nad Labem, že s námi počítá a příběh ústecké zoo píše s námi.

Tomáš Kraus, ředitel Zoo Ústí nad Labem

**Zoologické
oddělení**

Činnost zoologického oddělení

Ing. Petra Padalíková

V roce 2007 jsme se v oblasti chovu bohužel nedočkali dokončení žádné nové expozice pro zvířata. Investiční výstavba směřovala zejména do zlepšení návštěvnického servisu (nová restaurace s celoročním provozem, dětské koutky, zoovláček). Zvířata však nezahálela a v roce 2007 se tak podařilo rozmnožit několik vzácných druhů.

Počet chovaných druhů se v porovnání s loňským rokem nezměnil, k 31. 12. 2007 naše zoo chovala celkem 218 taxonů zvířat. Počet jedinců se o něco málo snížil – ke konci roku jsme chovali celkem 1 040 kusů zvířat. V rám-

po dlouhých šesti letech čekání a vnesl do naší orangutaní rodiny opět plno vzruchu. Samice Nuninka je již zkušenou matkou, a tak jsme v jeho odchovu nezaznamenali žádné vážné problémy. Naopak problémovým členem skupiny začal být šestiletý Ámos, který se dostal do věku dospívání. To se projevuje odmítáním poslušnosti zejména při zavírání zvířat do ložnic a také obtěžováním ostatních členů rodiny včetně malého Budiho. Zahájili jsme proto jednání s koordinátorem, neboť nastává čas odchodu Ámose do některé ze samčích skupin evropského chovu.

běhu, začala posléze obě zvířata harmonizovat a v červenci 2007 se Geeně narodili dva samečci.

Historicky prvního odchovu jsme se dočkali u **vyder malých (obr. 1)**. Přestože s množením tohoto druhu v zajetí nebývají problémy, v naší zahradě se až doposud nedařilo sestavit vhodný reprodukce schopný pár. V srpnu bylo v boudičce zjištěno jedno mládě (sameček), které oba rodiče před každým „vetřelcem“ urputně bránili. Vydří výběh prošel v tomto roce drobnými úpravami, aby lépe vyhovoval požadavkům zvířat. V Bornejském pavilonu se také v roce 2007 podařilo odcho-

ci mezinárodní spolupráce naše zoo participovala na 34 EEP programech a chovala 16 druhů, pro něž je vedena Evropská plemenná kniha.

Bezespornu nejvýznamnější událostí uvedeného roku je narození mláděte **orangutana bornejského**. Sameček Budi se narodil

Druhým nejvýznamnějším odchovem roku 2007 jsou mláďata **pandy červené**. V předešlém roce jsme k našemu staršímu samci Solemu přivezli roční samici Geenu z belgických Antverp. Přes počáteční problémy se spojováním zvířat, kdy se samice několikrát úspěšně pokusila o útěk z vý-

vat 1,0 **veverku Prévostovu** a expozici těchto atraktivních veverek jsme doplnili o pár **křepelů korunkatých**.

V pavilonu starosvětských primátů jsme byli nuceni přistoupit k redukci počtu chovaných druhů, jejímž cílem bylo poskytnout adekvátní prostor zbývajícím zvířatům.

Problém nedostatku prostoru pro chovaná zvířata měl být zčásti řešen výstavbou tzv. Asijského domu v horní části zoo. Realizace tohoto projektu však prozatím zůstává v nedohlednu. Ve stávajícím pavilonu jsme tak ukončili chov **kočkodanů mony** a **makaků lvích**. Díky tomuto opatření jsme mohli perspektivní skupině **hulmanů posvátných** dopřát více prostoru. V posledních měsících probíhaly ve skupině četné šarvátky, mnohdy vedoucí i ke krvavému zranění zvířat. Probouráním dělicí příčky mezi dvěma venkovními výběhy jsme získali pro tato zvířata dvojnásobný prostor a situace ve skupině se ihned stabilizovala. V pavilonu opic se v roce 2007 podařilo odchovat jednoho samce **makaka kápového**. Makakové kápoři se v naší zoo množí pravidelně a patří k návštěvnicky nejatraktivnějším obyvatelům tohoto pavilonu. Přestože se jedná o běžný druh jihoindické fauny, chováme tato zvířata jako jediní v Evropě (**obr. 2**). Dalším množícím se druhem byl **kočkodan Brazzův**. Po loňské infanticidě letos konečně mladý pár své v pořadí druhé mládě odchoval. K odchovu mláděte došlo rovněž u **langurů jávských**. Zde ale bohužel v průběhu roku uhynul chovný samec na zánět tlustého střeva. K veterinárním zásahům muselo dojít u **kočkodanů diadémových** – stará chovná

samice trpěla vleklými záněty pohlavního aparátu, v posledních týdnech byl její stav již natolik kritický, že jsme byli nuceni přistoupit k eutanazii. Na sklonku roku také náhle uhynulo mládě z roku 2006. Pitva prokázala zhoubný nádor sleziny. Z důvodu vysokého stáří uhynul rovněž chovný samec u **gueréz pláštíkových**. Samec Lukáš se dožil úctyhodných 20 let a patřil ještě k původním zakladatelům chovu.

K několika událostem došlo u **gibonů bělolících**. Agresivita chovného samce vůči jeho nejstaršímu synovi již byla natolik neudržitelná, že jsme museli přistoupit k separaci zvířat. Mladého samce jsme oddělili společně s jeho sestrou do vedlejší ubikace. Samice byla dlouhodobě zamluvena do Zoo Ostrava, umístění staršího samce byl velký problém, neboť samců je v rámci EEP velký přebytek. Nakonec nám koordinátor doporučil jeho přesun do vyhlášeného giboního záchraného centra v Kalifornii. Vyjednávání se sympatickým ředitelem tohoto centra probíhalo bez problémů a započali jsme tedy s vyřizováním potřebné dokumentace a plánováním transportu na podzim 2007. Zdravotní stav gibona po oddělení od skupiny se ovšem nevyvíjel dobře. Zvíře se zdálo být velice stresované a postupně přestávalo přijímat potravu. Nepomohla ani jeho separace mimo pavilon, tak aby neměl s možným stresem v podobě svého otce ani akustický kontakt. Ve chvíli, kdy jsme již měli vyřízenou transportní dokumentaci, mladý gibbon uhynul. Pitva prokázala nespecifický zánět osrdečníku. Mladou

samici jsme ihned poté přesunuli do Zoo Ostrava.

Koncepce chovu malých koček opět naráží na nevyhovující chovatelské zařízení. Hlavním prostorem stále zůstává objekt tzv. bažantnice v dolní části zoo. Jak již sám název napovídá, zařízení bylo původně určeno k chovu bažantovitých. Celý objekt je ve velmi špatném technickém stavu. Zde chované druhy malých koček jsou tedy převážně zastoupeny starými jedinci bez perspektivy chovu. Po důstojném dožití většiny obyvatel tohoto minipavilonu hodláme celé zařízení zdemolovat a postavit zde nové výběhy pro 1–2 druhy malých kočkovitých šelem. Podstatné změny se v letošním roce udály u tří taxonů. Na jaře se k nám vrátil náš starý pár **koček rybářských**, deponovaný dočasně v Zoo Děčín. Obě zvířata se přes veškeré snahy našich i děčínských chovatelů nepodařilo rozmnožit. Po dohodě s koordinátorkou chovu jsme obě zvířata transportovali k prověřenému soukromému chovateli. Koordinátorka zároveň doporučila sestavení

byl odložen na začátek roku 2008. V rámci spolupráce členů UCSZ jsme umístili mladého samečka **kočky slaništní** v Zoo Jihlava. Neplánovaně jsme také ukončili chov **karakalů**, když jediný zástupce – samec – uhynul na selhání ledvin. Přestože s karakaly do budoucna počítáme, nebudeme prozatím jejich chov vzhledem k výše uvedeným okolnostem obnovovat.

V pavilonu šelem došlo hned k několika událostem. První z nich byl neplánovaný porod u sourozeneckého páru **lvů konžských**. Obě zvířata pohlavně dospěla již v létě 2006, vzhledem k blízké příbuznosti je ale jejich rozmnožení nežádoucí. Ihned jsme proto samici aplikovali doporučenou hormonální antikoncepci. V únoru 2007 však u samice i přes toto opatření nastoupila silná říje a bylo pozorováno páření. Nezbyvalo než doufat, že samice nezabřezla. Již v dubnu však bylo zřejmé, že naše obavy z březosti se naplnily, a 31. 5. 2007 v ranních hodinách jsme zaznamenali první známky porodu. Ihned jsme oddělili Leona do vedlejší ubikace. Obě zvířata však

pavilon. Ve večerních hodinách došlo k vypuzení posledního, třetího mláděte. Ronja se projevovala jako typická prvorodička. O mláďata sicejevila zájem, olizovala je, ale kojení pozorováno nebylo. Samec se po celou dobu porodu choval velmi klidně a mláďata si nevnímala. Následující den postupně zájem samice o mláďata opadal. Vzhledem k blízké příbuzenské plemenitbě, ze které mláďata pocházela, jsme v žádném případě nechtěli přistoupit k umělému odchovu. Uměle odchovaná mláďata nedomestikovaných zvířat navíc postrádají přirozené vzorce chování a následně umístění a chov takovýchto neperpektivních jedinců jsou více než problematické. Ponechali jsme tedy samici alespoň šanci projevit mateřské chování. Třetí den ráno jsme však mláďata našli mrtvá. Ihned po porodu jsme Ronje opět aplikovali antikoncepci, tentokrát jiného druhu, která prozatím funguje.

Pozitivní vývoj jsme zaznamenali u našich **irbisů**. Na podzim 2007 se u samice začala projevovat

nového páru – mladého samce jsme přivezli z Tierparku v Berlíně (**obr. 3**). Jeho partnerkou by se měla stát samice z anglického Port Lympne. Transport samice

začala být velice nervózní, a porod se zastavil. Rozhodli jsme se je tedy opět spojit a nechat celému procesu volný průběh. Ronje jsme zajistili naprostý klid a uzavřeli celý

první silná říje (**obr. 4**). Samec Makan však kvůli svému předčasnému oddělení od matky ještě stále zcela nedospěl. Další silná říje proběhla na konci roku a byly

pozorovány i první náznaky páření. S napětím tedy očekáváme, co přinese příští rok.

Situace u **levhartů mandžuských** se stále nemění. Reprodukce je pozastavena a my čekáme na výsledky genetických analýz, zdali je naše chovná samice Kiara nositelkou genu krátkoocasosti či nikoliv. Z tohoto důvodu je i její

polycystická ovaria a z výsledků krevních testů byly patrné vysoké hodnoty hormonů štítné žlázy. Vše nasvědčovalo tomu, že její neplodnost je způsobena onemocněním štítné žlázy. Po konzultaci s pražskými kolegy jsme samici v prosinci 2007 vrátili zpět. Události tohoto roku bohužel tedy opět nevedly k sestavení vhodného chov-

a Zoo Kyriat Motzkin v Izraeli. Zbývá jednopohlavní skupina bude příští rok odeslána do Zoo Praha. Množení obou rodičovských párů lemuru vari je pozastaveno pro nadbytek zvířat v EEP. Chovatelský zásah jsme provedli také ve skupině dalších denních poloopic, a to **lemurů kata**. Od roku 2003 u nich nedošlo k reprodukci, důvodem bylo patrně vysoké stáří chovného samce. Po dohodě s pražskými kolegy jsme chovného samce a jeho syna umístili v samčí skupině v Zoo Praha. Ke zbývajícím samcům jsme z Prahy přivezli samce nového.

Další významný odchov se podařil u **lenochodů dvouprstých**. Samice porodila v pořadí již páté mládě. Mladá samička z roku 2005 putovala do Zoo Olomouc. Dalším množícím se druhem v exotáriu byli **kaloni pobřežní**. V chovné skupině je ale bohužel přítomna pouze jedna rozmnožující se samice, zbytek tvoří samci.

Ze čtyř chovaných druhů drápkatých opiček se v letošním roce rozmnožily tři. Odchovali jsme dvě mláďata od **kosmanů zakrslých** a dvě mláďata od **tamarinů žlutorukých**. Jedna z chovných samic tamarína porodila císařským řezem, přesto jedno z mláďat dokázala odchovat. Usoudili jsme však, že opětovné zapojení této samice do reprodukce by se jí mohlo stát osudným, a tak jsme matku i s mládětem deponovali k soukromému chovateli. Na konci roku jsme získali výměnou dvě mladé samičky ze Zoo Praha a sestavili nový chovný pár. V současné době tedy chováme dva zdravé páry, jeden v expozici a druhý v zázemí pavilonu šelem. Prvního porodu jsme se také dočkali u **tamarinů pinčích**. Samice porodila trojčata, která jsme však našli mrtvá na substrátu expozice. U prvoroďiček se jedná o běžný jev, pár se naučí mláďata odchovávat až v dalších vrzích. Pár **lvíčků zlatých** jsme v letošním roce přesunuli ze společné expozice s kosmany zakrslými do ubikace lenochodů. Zde měla zvířata přístup do venkovního výběhu, což jim viditelně prospělo. S napětím jsme

roční dcera Kaila prozatím vyřazena z reprodukce a stále zůstává v naší zoo.

V květnu jsme se museli rozloučit se starým samcem **tygra sumaterského** Kamparem. V brněnské zahradě uhynul chovný samec, a proto jsme Kampara navrátili zpět, aby se naposledy pokusil zplodit s tamní mladou samicí potomstvo.

Další podstatné změny nastaly v pavilonu **gepardů**. V únoru náhle uhynula samice Gara, pitva prokázala plicní bakteriální infekci. Navázali jsme spolupráci se Zoo Praha a v červnu jsme přivezli sedmiletou samici Zoe, původem ze Zoo Hilvarenbeek. Samice doposud neměla žádné potomstvo a v Praze odmítala všechny samce. Zoe byla spojena s Inongem na konci července, chovala se však v kontaktu s ním velmi bázlivě a k páření nedošlo. Obě zvířata jsme se pokusili spojit ještě několikrát, ale bezvýsledně. V říjnu jsme se rozhodli udělat komplexní vyšetření zdravotního stavu samice. Sonografické vyšetření prokázalo

ného páru. Opětovně jsme oslovili koordinátora EEP a čekáme na jeho doporučení.

V pavilonu exotária jsme letní sezonu zahájili slavnostním otevřením expozice pro **nosály červené**. Po loňském nezdařeném pokusu o otevřený výběh pro lemury vari na nedalekém solitérním dubu v blízkosti exotária jsme se rozhodli tento výběh zadaptovat právě pro tyto návštěvnícky atraktivní šelmičky (**obr. 5**). Hrazení výběhu bylo doplněno o přesah z elektrického ohradníku a nezbývalo než doufat, že tato bariéra bude dostačující. Chovné trio jsme sestavili ze samce pocházejícího ze Zoo Jihlava a dvou samic ze Zoo Olomouc. Zvířata si v nové expozici i ve výběhu brzy zvykla a elektrické hrazení plně respektují. Mladí **lemuři vari**, obývající původně tento výběh, dosáhli věku pohlavní dospělosti a ve skupině umístěné v neexpozičních prostorech započaly časté šarvátky. V průběhu roku se nám podařilo ze skupiny odeslat všechny tři samice, a to do Zoo Novosibirsk

očekávali, zda změna prostředí vyvolá reprodukční aktivitu. Bohužel, dříve než k tomu mohlo dojít, samice náhle přestala přijímat potravu. Palpačním vyšetřením byl identifikován útvar v dutině břišní. Následná operace odhalila téměř čtyřicetigramový nádor vaječníku a vejcovodu. Nádor naši veterináři úspěšně odoperovali, ale bohužel rekonvalescence se po tomto velkém zásahu do organismu nakonec nezdařila.

Oddělení terárií jsme v letošním roce obohatili o krásně zbarveného samce **chameleona pardálího (obr. 6)**. Kolekci sklípkanů doplnila samice **sklípkanu největšího**. Dalším nově chovaným druhem jsou mláďata **dlohokřčky červenobřiché** ze Zoo Jihlava. S těmito atraktivně zbarvenými dlohokřčkami do budoucna počítáme do jezírka v expozici želv uhličířských. Generační výměnou prošlo terárium s **agamami vodními** – starý chovný pár jsme umístili v Zoo Děčín a do expozice jsme vypustili devět loňských mláďat. Ze šesti chovaných taxonů korálovek se rozmnožily dva poddruhy **korálovky sedlaté**, a to korálovka honduraská (6 mláďat) a korálovka sinalojská (19 mláďat). V rámci mezinárodní spolupráce jsme do polské Wrocławu odeslali pár mláďat **leguána kubánského**.

Na úseku kopytníků v horní části zoo se rozmnožily téměř všechny chované druhy. V lednu přivedla na svět krásného potomka **žirafa Rothschildova**. Mladý sameček dostal po svém kmotrovi jméno Vladimír. Samice Jenny je již zkušenou matkou, a tak odchov probíhal bez problémů. Smutek však přinesl poslední týden roku 2007. Vladimír byl nalezen ve vnitřní ubikaci mrtvý, pitva prokázala vrozenou vadu srdce – neuzavřený otvor mezi komorami (perzistující foramen ovale). U mladého zvířete tato vada patrně nezpůsobovala větší komplikace, ale u rok starého jedince měla fatální následky. V letošním roce také dosáhla pohlavní dospělosti nejmladší z chovaných samic našeho stáda Syrenka a bylo pozorováno páření.

Antilopy **nilgau** odchovaly dvě mláďata. Jako každoročně

však bylo problémové stěhování těchto antilop do zimní ubikace. Nilgau patří mezi obtížně imobilizovatelné druhy a bohužel narkotizaci nepřežila jedna z chovných samic. V příštím roce hodláme zbudovat jednoduchou stáj přímo v jejich letním výběhu, abychom tato zvířata již nemuseli stěhovat.

Doplnění chovného stáda proběhlo u **vodušek jelenovitých**, které v letním období sdílejí výběh s žirafami. Ze Zoo Dvůr Králové byly přivezeny dvě nepříbuzné samice. Bohužel, o jednu jsme záhy přišli, neboť překonala hrazení výběhu, poranila se a uhynula.

Potomků od všech tří samic jsme se dočkali u **vodušek červených (obr. 7)**, dvě samice jsme odchovávali u **antilop jeleních**.

Chovné stádo **velbloudů dvouhrbých** jsme rozšířili o další chovnou samici původem z Kazach-

stánu. Obě loni dovezené samice porodily mláďata a při odchovu projevíly výborné mateřské vlastnosti, které u našich původních velbloudic chybějí. Po dlouhém čase se nám tak konečně po-

skupiny v Zoo Landau odešli dva roční hřebečci.

Mezi jelenovitými jsme se dočkali pěti mláďat u **siky vietnamského** a dvou krásných samic u **jelena bělohubého**. Do reprodukce

dařilo sestavit chovné stádo ze zdravých, otužilých zvířat s nepotlačeným mateřským instinktem. V oddělení velbloudů a lam došlo také k odchovu 1,2 **lam krotkých** a 3,2 **lam alpak**.

Mezi koňovitými kopytníky byl letošní rok úspěšný zejména u **osů somálských**. Narodila se dvě mláďata (1,1), obě po geneticky cenném hřebci Achmedovi. Počet samic základního stáda jsme zvýšili na tři, a to výměnou se Zoo Liberec. Naše loňská samice byla vyměněna za stejně starou klisnu libereckého chovu.

Situace v chovu našich **zeber Hartmannové** není příliš radostná. Nový hřebec, dovezený v roce 2006 z rakouského Herbersteinu, se neukázal být dobrým plemeníkem. Odmítá všechny klisny našeho stáda a vůči ošetřovatelům projevuje zvýšenou agresivitu. Perspektiva získání nového hřebce je prozatím v nedohlednu, neboť adultních hřebců je v EEP velký nedostatek. V letošním roce jsme se také na doporučení koordinátora museli rozloučit s jednou z našich klisen, která putovala do německého Nordhornu. Do samčí

se zapojila i třetí ze čtyř chovných laní, mládě se však narodilo mrtvé. Smutnou událostí byl rovněž úhyn jednoho z chovných jelenů. Agresivita samců tohoto druhu je natolik výrazná, že jeden z jelenů proboural hrazení odstavného výběhu a smrtelně zranil druhého samce. Historicky první odchov jsme zaznamenali u drobných jeřábů **muntžáků malých (obr. 8)**.

V rámci mezinárodní spolupráce se nám podařilo dopřát hned několik zvířecích druhů. Partnera se dočkala například samice **rosomáka** Xala. Starší zkušený samec dorazil ze švýcarského Bernu. Z Amsterdamu přišla samice **vilka hřivnatého** Consuela. Ihned po spojení se samcem si obě zvířata padla do oka, a na sklonku roku jsme se tak dočkali jednoho potomka.

Transporty v závěru roku zkomplikovala lavinovitě se šířící nákaza bluetongue. Velmi komplikovaný byl tedy import samice **tapíra jihoamerického** ze Zoo de la Fleche. Po třech letech se samec Pepa dočkal nové partnerky (**obr. 9**). V závěru roku jsme se také pustili do budování nové tapíří ubikace.

Historie chovu těchto zvířat v ústecké zoo se datuje již do roku 1999, ale po celou tuto dobu byli tapíří spíše na okraji zájmu a putovali nekonceptně po jednotlivých pavilonech. Nový pavilon by měl konečně splňovat veškeré požadavky na chov těchto pozoruhodných živočichů. Termín dokončení je naplánován na jarní měsíce příštího roku.

V pavilonu slonů jsme uskutečnili několik úprav. Na začátku roku jsme provedli celkovou rekonstrukci jedné ze dvou strunových voliér. Hlavním důvodem bylo invazivní přemnožení potkanů. Osazenstvo voliéry jsme byli nuceni odchytil a umístit do náhradních prostor. Poté byla zahájena intenzivní deratizace. Do voliéry byly nainstalovány nové parkosy a nové rostliny. Po těchto úpravách jsme **korunáče vějířové** navrátili zpět a voliéru doplnili ještě o pár **loriů zelenoocasých**, doposud sídlících v zázemí. V nevyužívaném suchém příkopu, který odděluje návštěvníky od slonů, jsme instalovali expozici několika druhů suchozemských želv. Pomocí parkosů a kamenů jsme stávající příkop rozčlenili a zároveň eliminovali nebezpečí úniku želv jak do stáje slonů, tak do technického podlaží, jehož větrací otvory ústí v příkopu. Prvními obyvateli se stalo 10 **želv čtyřprstých**, které jsme získali ze Zoo Wrocław. Příkop se stal také domovem některých zabavených

exemplářů ostatních druhů suchozemských želv (**želva zelenavá** a **želva žlutohnědá**). Zimování těchto želv probíhá přímo v návštěvnické hale pavilonu. Za tímto účelem byla pořízena chladicí vitrína, přes jejíž prosklená dvířka mohou návštěvníci sledovat spící želvy.

Potěšitelná změna nastala ve zdravotním stavu slonice Delhi. Delhi absolvovala celkem čtyři sonografická vyšetření. První dvě však nebyla příznivá, v děloze byla zjištěna tekutina a neprobíhala pravidelná říje. Po absolvování hormonální léčby se stav výrazně zlepšil, Delhi má opět pravidelný cyklus, a začínáme tedy zvažovat možnost další inseminace.

Letošní rok byl také úspěšný v naší odchovně papoušků. Podařilo se nám odchovat 0,1 **kakadu Goffinova**, 0,0,1 **papouška konžského**, z velkých druhů arů

pak 0,1 **aru vojenského** a 2,1 **ary ararauny**. Hnízdění ptáků probíhá v neexpozičních prostorech a odchovy velkých papoušků umístujeme do velké voliéry u pavilonu exotária (**obr. 10**). Naši kolekci také doplnil pár **arů zelenokřídových**, které jsme získali nákupem od soukromého chovatele. Ze Zoo Děčín dorazil chovný samec **kakadu moluckého**. Obávané spojování zvířat jsme provedli na konci roku. Tak jako u většiny druhů kakadu může při spojování neočekávaně samec zabít samici, v našem případě se však našťěstí nic takového nekonalo a obě zvířata začala harmonizovat.

Z ostatních druhů ptáků se dařilo zejména u sov. **Pušťáci bělaví** odchovali dvě mláďata a **sovice sněžní** čtyři mláďata. **Sovy pálené** letos poprvé vyvedly dvě snůšky mláďat, všech šest odchovaných jedinců jsme transportovali do zá-

chranné stanice AVES u Kladna, která provádí reintrodukcí tohoto druhu. Po čtyřech letech se také podařil odchov u **rarohů velkých** (0,1).

V rámci odborné činnosti se pracovníci úseku chovu v roce 2007 zúčastnili jednání odborných komisí UCSZ pro primáty a kočkovité šelmy v Zoo Praha, pro kopytníky v Zoo Dvůr Králové, pro jelenovité v Zoo Ostrava, pro slony v Zoo Praha a Zoo Liberec a zasedání evidenční komise v Kostelci nad Černými lesy. V září letošního roku také v naší Zoo proběhla praktická část workshopu chovatelů slonů z východoevropských zoo. Teoretické části, konané v Zoo Dvůr Králové, se účastnili naši dva ošetřovatelé. Vedoucí zoologického oddělení se zúčastnila výroční konference EAZA, která se letos konala v Zoo Varšava.

Veterinární péče

MVDr. Václav Poživil

Preventivní veterinární a léčebná činnost je pro Zoo Ústí nad Labem, p. o., zajišťována na základě smlouvy, garantem je MVDr. Václav Poživil. Na veterinární péči se dále podíleli lékaři MVDr. Renata Poživilová (**obr. 1**), MVDr. Jana Matoušková a MVDr. Barbora Brázdová. Spolupracujícími laboratořemi byly *Státní veterinární ústav Praha* (pitvy, sérologie, histologie, mikrobiologie, parazitologie), *Diagnostika, s. r. o.* (biochemie a hematologie), *Genservice, s. r. o.* (analýzy na základě DNA), *Výzkumný ústav veterinárního lékařství Brno* (TBC laboratoř), *Soukromá mikrobiologická laboratoř RNDr. A. Veselské* (mikrobiologie)

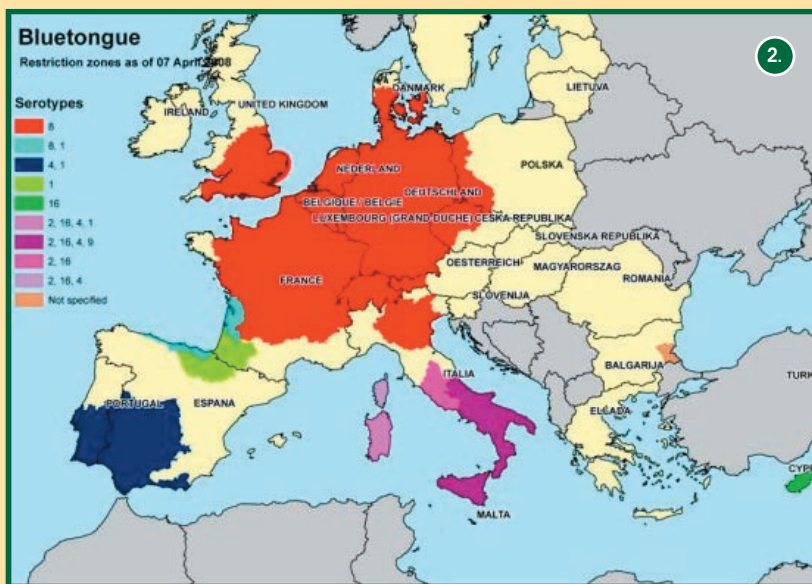
a *IZW Berlin* (hormonální analýzy).

Veterinární asanační činnost je pro zoo prováděna podnikem VAPO Podbořany. Zoo vlastní a provozuje kafilerní box mající jedno samostatné oddělení výhradně pro účely zoo a jedno oddělení sloužící pro ostatní organizace (policie, hasiči, útulek, veterinární ordinace) a pro veřejnost.

Deratizační a desinsekční činnost je prováděna na základě smlouvy s firmou 3D, s. r. o., která pravidelně provádí úkony dle plánů deratizace, dezinfekce a dezinfekce (DDD) a zajišťuje činnost dle aktuálního stavu v zoo.

Zoo Ústí nad Labem je pod stálým veterinárním dozorem Státní veterinární správy ČR – Inspektorátu Ústí nad Labem, která provádí dohled nad epizootologickou situací v chovu zoo a nad dodržováním všech platných veterinárních zákonů a nařízení pro zoo.

V roce 2007, na rozdíl od let minulých, nezaznamenala ústecká zoologická zahrada žádnou nákazu, kterou má povinnost hlásit. Přesto však zoo postihla omezení v rámci ochranného pásma zhoubné katarální horečky ovcí

(*bluetongue*), která se vyskytla v Německu (**obr. 2**). Po celou dobu se zoo musela řídit mimořádnými veterinárními opatřeními,

kteřá nařídila Státní veterinární správa, což znamenalo několik komplikací v plánovaných přesunech zvířat. Při žádném z naříze-

ných vyšetření nebyla sérologicky ani virologicky tato nákaza u zvířat v zoo potvrzena. O vakcinaci, kterou řeší ES, zatím zoologická zahrada neuvažuje, pokud to nebude nařízeno orgány státní veterinární péče nebo nedojde-li k dohodám o plošné vakcinaci v rámci evropských zoologických zahrad na úrovni mezinárodní organizace EAZA, již jsme členem.

Preventivní veterinární činnost byla prováděna na základě kontroly zdraví v chovech zoo stavené Státní veterinární správou (**obr. 3**). Bylo provedeno přes 260 laboratorních vyšetření a ve Státním veterinárním ústavu Praha a v zoo se uskutečnilo 78 pitev. Ze zoo odešlo 256 zvířat, což zahrnovalo drobný prodej do zverimexů, 20 zvířat odešlo v rámci reintrodukčních programů, popřípadě šlo o zvířata naší fauny vypuštěná do volné přírody po rehabilitaci v zoo. Do zoo přišlo 41 nových zvířat. Uhynulo 78 zvířat včetně akvarijních ryb.

Z chirurgických ošetření stojí za zmínku odstranění nádoru vaječníku a adnex u lvíčka zlatého. Nádor byl s největší pravděpodobností vyvolán nadbytkem hormonů z antikoncepčního implantátu aplikovaného v minulosti. Kontraceptiva jsou často diskutovanou otázkou v chovu zoologických zahrad. Dle mého názoru by měla být aplikace antikoncepčních přípravků či zákroků uváženější než doposud, a to pouze ve zdravotních indikacích, krátkodobých chovatelských indikacích, popřípadě kvůli zamezení množení příbuzných jedinců. Z důvodů nevratného stavu tohoto řešení je vhodné takovéto chirurgické zákroky omezit na minimum, a pokud se nejedná o zdravotní indikace, využít jiných variant řešení.

Výživa a krmení

Anna Hrudková

Rozpočet na krmení a výživu zvířat ústecké zoologické zahrady pro rok 2007 činil 3 miliony korun. Přes veškeré snahy o finanční úsporu, aniž by tím došlo ke snížení kvality krmiva, jsme však tuto částku překročili zhruba o půl milionu. Hlavním důvodem byl nárůst počtu chovaných jedinců, a to v podobě úspěšných odchovů, ale také získáním nových exponátů.

Co se týče dodavatelů krmiva pro naše chovance, došlo k několika výrazným změnám jak z finančních, tak zejména z kvalitativních důvodů. V květnu 2007 jsme přešli od stávajícího dodavatele krmného masa k firmě *Váša – Mimoň*, která nám každý týden dodává požadované množství hovězího masa a hovězích srdcí v kvalitě pro lidskou spotřebu (**obr. 1**). Je pravda, že maso je ve vyšší cenové hladině než v minulých letech, čímž tvoří jednu z největších položek v rozpočtu na krmení, nicméně jeho kvalita se zjevně odráží na zdravotním stavu našich svěřenců. K další změně došlo i v dodavateli ovoce a zeleniny. Od dubna 2007 odebíráme tento sortiment od teplické

firmy *Hoka*, která k nám dováží zboží pravidelně dvakrát týdně. Nově máme stálého dodavatele živých králíků ke krmným účelům z Nymburka, který nám dodává zhruba 80–100 ks měsíčně. Ostatní dodavatelé zůstávají stejní. Všem dodavatelům samozřejmě děkujeme za spolupráci.

Spotřeba jednotlivých komodit se v průběhu roku mění dle nabídky a ceny s přihlédnutím k požadavku pestrosti jídelníčku zvířat. Jsou suroviny, které lze nahradit podobnými, jiné se nahradit nedají. Takovouto nenahraditelnou surovinou je například rýže, které se v naší zoo každoročně uvaří 5 tun v ceně 52.500 Kč. Hlavními konzumenty jsou slonice Kala a Delhi, ale také tapíři a primáti, menší množství rýže zkonsumují spolu s vařeným masem a zeleninou medvědi malajští. Další ničím nenahraditelnou surovinou jsou banány, kterých se vzhledem k druhové skladbě našich zvířat každoročně zkrmuje něco málo přes 9 tun, což při průměrné ceně 22 Kč za kilogram představuje nemalou částku.

Základní složkou krmení jsou hlavně mrkev, jablka a krmná řepa. Každoročně se nakupuje zhruba 42 tun krmné řepy, která je skladována ve dvou krechtech v areálu zoo a postupně se zkrmuje během zimního a jarního období, kdy není zelená píce. V roce 2007 zkonsumovala naše zvířátka 21,6 tuny jablek a 16,8 tuny mrkve. Naštěstí máme pro tyto komodity stále dodavatele a ceny jsou podstatně nižší než ve velkoobchodech. Ostatní sortiment ovoce (**obr. 2**) a zeleniny se v průměrné spotřebě pohybuje ve stejné hladině. Ve skladbě potravy se snažíme dbát na rozmanitost a kvalitu, v neposlední řadě však rozhoduje i cena. Nezanedbatelnou úsporu nám přinášejí i obchodní domy *Tesco* ve Všebořicích a *Hypernova* na Severní Terasě, do kterých dvakrát až třikrát týdně jezdíme pro odpisy, a též ústecká pekárna *lnpeko*, od níž odebíráme pečivo, které dosušujeme ke krmení kopytníků.

Nejdražší komoditou je v současnosti hovězí maso, kterého se za rok 2007 zkrmlilo 12,36 tuny.

Drůbežího masa se spotřebovalo 4,8 tuny (oproti roku 2005 je to nárůst o 3 tuny), králíků 1 923 ks (oproti roku 2005 nárůst o 1 156 ks). Sledů zkonzumovali naši ploutvonožci 5,4 tuny, což je přibližně každoroční průměr (**obr. 3**). Další bílkovinnou složkou potravy jsou vejce, kterých se zkrmlilo 24 870 ks, měkkého tvarohu 255 kg, tvrdého tvarohu 144 kg a jogurtů 31,25 kg.

Oproti předešlému roku jsme měli značné výdaje také za krmné hlodavce a krmný hmyz. Kvůli rekonstrukci stávající odchovny hlodavců bylo nutné na dva měsíce odstavit chov a nově nakoupení hlodavci následně potřebovali čas k reprodukci, proto jsme během tohoto celkem čtyřměsíčního období museli hlodavce nakupovat od externích dodavatelů. Od chovu krmného hmyzu jsme prozatím úplně upustili kvůli nevyhovujícím prostorám a odchováváme pouze moučné červy. Sarančata a cvrčky si kupujeme opět od externích dodavatelů. Stejně tak je tomu i se senem, které máme částečně z vlastní produkce a zbytek nakupujeme. Množství nakoupeného sena i sena z vlastní produkce závisí samozřejmě na počasí, ale také na délce období, kdy je možné krmit zelenou pící. V loňském roce se nakoupilo 842,5 q sena za necelých 93 tisíc Kč.

Nedílnou součástí krmných dávek jsou samozřejmě krmné směsi a granuláty (**obr. 4**). Jejich spotřeba je závislá na počtu konzumentů.

Veškeré krmné směsi pro kopytníky odebíráme od firmy *Sehnoutek a synové, v. o. s.*, s níž je vynikající spolupráce a nebrání se ani požadavkům na změnu složení směsí z naší strany. Největší díl krmných směsí tvoří ZOO – směs, které se v loňském roce zkrmlilo 180,2 q v hodnotě 117.180 Kč, dalšími směsmi jsou ZOO – žirafa se spotřebou 71,5 q v hodnotě 82.582 Kč, ZOO – daněk se spotřebou 62 q v hodnotě 53.382 Kč a ZOO – koně, již se zkrmlilo 60,75 q v hodnotě 40.824 Kč. Mezi granuláty, které se v naší zahradě konzumují ve větší míře, patří granulace pro omnivorní (všežravé) a herbivorní (listožravé) primáty od firmy *Ráció*. Všežraví primáti spotřebovali 1,6 q a listožraví 1,4 q granulí, nutno ovšem dodat, že toto netvoří hlavní součást jejich krmné dáv-

ky. Další podstatnou položkou jsou granule zn. Lundi pro plameňáky, jichž se ročně zkrmlí 3,6 q v celkové hodnotě 15.687 Kč.

Pochopitelně mimo běžná krmiva a granuláty musí naši svěřenci dostávat i vitaminové doplňky, pokud již nejsou v dostatečné míře zastoupeny ve směsích a granulích. Celkem jsme v loňském roce spotřebovali 5,03 q nejrůznějších vitaminů.

V areálu naší zahrady se nachází také odchovna papoušků, která je ovšem v zájmu klidného hnízdění ptactva nepřístupná veřejnosti. Návštěvníci se musí spokojit s ukázkou exotického ptactva ve spodní části zoo. Ale i opeřenci ukrytí před zraky veřejnosti mají své požadavky na krmení a také určitou spotřebu zejména zrnin. Největší položku představuje velká žíhaná slunečnice, které v loňském roce papoušci „vylouskali“ téměř 4,3 q v hodnotě necelých 9.000 Kč, malé slunečnice spotřebovali 3,7 q v hodnotě 5.439 Kč, pohanky 1,7 q za 3.213 Kč, konopí 1,12 q za 4.483 Kč. To je výčet jen nezákladnějších položek pro papoušky. Samozřejmě, že zrnin se u nás zkrmuje daleko více a na této spotřebě se podílejí hlavně primáti, kopytníci a ostatní chované drobné ptactvo. O veškeré nakládání s krmivem a jeho přípravu i rozvoz na jednotlivé úseky v areálu naší zoo se starají dva stálí zaměstnanci.

Zpráva o činnosti úseku „pavilon slonů“

Jan Javůrek, Petr Kiebel

Rok 2007 přinesl v pavilonu slonů spoustu změn.

Nové expozice – Vzhledem k invazivnímu přemnožení potkanů počátkem roku jsme byli nuceni odchytit ptáky z obou strunových voliér a ty následně úplně vyklidit. Poté proběhla deratizace a dezinfekce, která trvala přibližně 14 dní. Současně s tímto krokem jsme vybourali nevyhovující betonovou skulpturu ve voliére u korunáčů, čímž jsme ji prosvětlili a získali nové místo pro parkosy, navezli jsme novou zeminu a ve spolupráci se zahradníky vše znovu osázeli rostlinami. Zároveň jsme obě voliéry nasvítili halogenovými světly. Křepelové korunatí, kteří odešli do Bornejského pavilonu, byli nahrazeni lorii zelenoocasými, kteří

vhodně zaplnili horní patro voliéry. V druhé strunové expozici s vodopádem došlo po úhynu majny Rothschildovy k dopárování samicí ze Zoo Děčín. U loriů a korunáčů jsme se dočkali snůšek, bohužel ani jedna nebyla úspěšná.

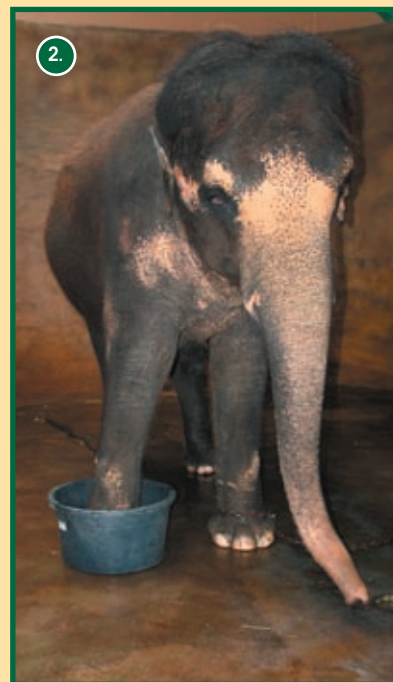
V doposud nevyužívaném suchém příkopu, který odděluje návštěvníky od slonů, jsme instalovali expozici několika druhů suchozemských želv (**obr. 1**). Pomocí parkosů a kamenů jsme stávající příkop rozčlenili a zároveň eliminovali nebezpečí úniku želv jak do stáje slonů, tak do technického podlaží, jehož větrací otvory ústí do příkopu. Ve spolupráci s technickým oddělením jsme vytvořili několik vyhřívacích míst. Na vybraných parkosech jsme umístili

lampičky s vyhřevnými žárovkami a jednu speciální s UV spektrem. Na zimování jsme připravili chladicí box s prosklenými dveřky, díky nimž mohli návštěvníci sledovat spící želvy.

Sloni – Kvůli neustále se opakujícím problémům s nehty u obou slonic jsme přistoupili ke koupelím nohou. Nechali jsme si koupit stavební plastová vědra, do kterých jsme si vždy připravili roztok formaldehydu, betadinové masti a vývar z řepíku. Koupele jsme prováděli jen u předních nohou (**obr. 2**), celá koupel trvala asi 30 minut. Slonice celou proceduru snášely poměrně dobře.

U slonice Delhi se objevily problémy s tekutinou v děložce (podrobněji viz str. 19).

Enrichment – Počátkem roku

jsme využili dutého sloupu stínidla ve výběhu a nechali jsme do něj instalovat naviják, díky němuž můžeme nyní pohodlně zavěšovat enrichmentové prvky do různých výšek. Zároveň nám stejná firma vyrobila z nerezové kulatiny kouli o metrovém průměru, kterou

plníme senem, trávou nebo drobnými větvičkami (**obr. 3**). Další novinkou bylo získání upravené bowlingové koule, do které můžeme schovávat potravu. Bohužel, přes naše maximální úsilí se nám nepodařilo prosadit vybudování bazénu nebo alespoň napáječky ve výběhu.

Ostatní – V polovině září pořádala Zoo Dvůr Králové nad Labem mezinárodní workshop na téma inseminace slonů, kde jsme vystoupili s prezentací. Účastníci workshopu v rámci praktické části programu navštívili naši zoo, kde jsme během jednání prezentovali denní režim slonů, porod a vyšetření termokamerou a v samotném pavilonu slonů jsme pak předvedli praktické ukázky enrichmentu (**obr. 4**).

V roce 2007 jsme se zúčastnili dvou pravidelných setkání komi-

se pro slony při UCSZ, kde jsme kolegy informovali o novinkách v našem chovu.

1. června 2007 proběhla v pořadí již druhá Noc snů, kdy po zavírací hodině navštívily naši zoo hendikepované děti, pro které byl připraven bohatý program včetně návštěvy zákulisí našeho pavilonu a kontaktu se slony.

18.–24. června 2007 se konal v rámci oslavy 20 let pobytu slonice Delhi v ústecké zoo tzv. Sloní týden. Pro návštěvníky byla připravena výstavka dětských obrázků se slony, každý den po cvičení proběhla prohlídka našeho pavilonu s výkladem ošetřovatele. Slonice dostaly dort a celý týden jim návštěvníci mohli přinášet dárky v podobě ovoce, zeleniny a tvrdého pečiva.

Poprvé se u slonů konal také svatební obřad (jednalo se zároveň o vůbec první svatbu pořádanou v ústecké zoo). Svatebčané i oddávající stáli přímo v pavilonu v prostoru pro slonice, které pod dohledem chovatelů také přihlížely. Vše samozřejmě probíhalo za zájmu médií.

Opakovaně též proběhly některé oslavy narozenin ve výběhu. Finanční prostředky získané z těchto akcí jsme použili např. k zakoupení odšťavňovače ovoce pro zpestření krmné dávky loriů.

Vývoj zdravotního stavu slonice Delhi

Jan Javůrek, Petr Kiebel

Již v roce 2006 byly u Delhi po vyšetření ultrazvukem nalezeny v děloze přibližně 3 litry čiré tekutiny. Přes naše snahy se nám vzhledem k vytíženosti týmu z IZW bohužel nepodařilo v tomto roce provést další kontrolu. V roce 2007 proběhlo u Delhi několik fází vývoje zdravotního stavu. Delhi byla jednou týdně odebírána krev a poté byly stanovovány hladiny hormonů. Protože negativní stav ovulace přetrvával, bylo po konzultaci s odborníky z IZW přistoupeno k zahájení radikální léčby.

15. 2. 2007 – Byla provedena první kontrola Delhi v tomto roce. Sonograficky byla opět zjištěna tekutina v děložním rohu a menší cysta. Stav vaječníků je v pořádku, taktéž žlutá tělíska.

Po dlouhém hledání správných léků a stanovování jejich množství bylo rozhodnuto postupovat následovně. Tři dny po sobě (12., 13. a 14. 6. 2007) jsme dvakrát denně provedli výplach rekta. Poté jsme v sonografickém gelu rozmíchali rozdrcené tablety léku Cytotec a vše jsme řádně vmasírovali do sliznice rekta. Problémem při rektální aplikaci léku je jeho částečné vyplavení spolu s dodatečně odcházející vodou z výplachu. Na druhou stranu je vstřebání léku přes sliznici rekta poměrně rychlé. Vzhledem k tomu, že lék Cytotec může způsobovat nežádoucí účinky, rozhodl se MVDr. Poživil k postupnému zvyšování dávek léků (**viz tabulka**), přičemž jakákoliv odchylka v chování by znamenala okamžité přerušování léčby.

19. 6. 2007 – Pracovníci z IZW provedli sonografické vyšetření (**obr. 1**). Bohužel byla zjištěna nová voda i v druhém děložním rohu, v děložním vestibulu další cysta a navíc uzavřený děložní krček. Všichni jsme doufali, že léky ještě pořádně nezabraly, a tak další vyšetření bylo stanoveno

asi za měsíc. Bylo naplánováno uspání slonice, její zavěšení a propláchnutí dělohy sérem získaným z krve, což s sebou nese nutnost odebrat několik litrů krve.

31. 7. 2007 – Další ultrazukové vyšetření (**obr. 2**), prováděné odborníky z IZW, dopadlo již o poznání lépe. Některé cysty zmizely, některé, hlavně v děloze, se podstatně zmenšily, tekutina v levém děložním rohu zmizela, v pravém jí zůstalo minimum. Celkový stav dělohy je výrazně lepší, děložní stěna je silná a děloha samotná je již schopná vypudit tekutinu. Bylo doporučeno podat injekčně

DATUM	DOPOLEDNE	ODPOLEDNE
12. 6. 2007	8 tablet	8 tablet
13. 6. 2007	12 tablet	12 tablet
14. 6. 2007	16 tablet	16 tablet

Oxytocin, aby se pomohlo úplnému vyprázdnění dělohy. Uspávání a zavěšování je k naší neskonale radosti odvoláno.

1. 8. 2007 – Byl podán injekčně Oxytocin.

29. 11. 2007 – Poslední návštěva pracovníků z IZW Berlín. Po provedení ultrazvuku jsme si mohli částečně oddechnout. Bylo zjištěno,

že děloha je klidná, bez tekutiny, funkce vaječníků v pořádku, cyklus normální. Jediné, co je nestandardní, jsou stále nižší hladiny hormonů. Z tohoto důvodu jsou při pravidelných odběrech krve odebírány i duplicitní vzorky, které se odesílají na kontrolní rozbor do Berlína. Bylo doporučeno nechat proběhnout dva cykly a poté provést další vyšetření, ale je vidět, že stav se zlepšuje a blíží se k normálu.

Tým IZW potvrdil rozbor duplicitních vzorků krve a doplnil je o vyšetření dalších hormonů. U Delhi proběhla 3. 10. 2007 první luteální fáze a 29. 11. 2007 druhá luteální fáze. Vše je tedy v naprostém pořádku a Delhi má plnohodnotný cyklus. Nesrovnalosti vznikly tím, že naše laboratoř zjišťovala pouze hladinu progesteronu.

Chov velbloudů dvouhrbých

Ing. Pavel Král

Počátek novodobé historie chovu se datuje do začátku 80. let, kdy byli dovezeni velbloudi Abdul, Fatima a Fatma. Abdul a Fatima byli o několik let později v rámci výměny zvířat odesláni do vietnamské Hanoje, Fatma se stala zakladatelkou dalšího chovu. V roce 1987 porodila Fatma samičku Fay, která tvořila s dovezeným samcem Krakenem z olomoucké zoo, samičí Lenkou z ostravské zoo a s později u nás narozenou Fatimou 2 základní stádo (1,3) nově se rozvíjejícího chovu. Do roku 2006 se v této sku-

pině narodilo 16 mláďat (8,8). Po úhynu samice Fay (2002) a samice Krakena (2006) a dlouhodobé neplodnosti samice Lenky došlo k obnově celého chovu. V letech 2006–2007 byl dovezen samec Chorchoj (Matěj) a tři samice Kara, Kuma (**obr. 1**) a Salma, původem z ruské oblasti Astrachaň. Celkový stav dospělých zvířat na konci roku 2007 je tedy 1,5 (**viz tabulka**).

Roky 2006–2007 byly přelomové nejen co se týče dovozu nových zvířat, ale i novým způsobem chovu. Dříve byla zvířata na pět mě-

síců (po celou zimu a část jara) zavírána na noc do pavilonu, ve kterém se podávalo krmení a podestýlalo se. To, že je pro velbloudy tento způsob chovu nepřirozený, se projevovalo sníženou kondicí zvířat a častými průjmy. V roce 2006 jsme přešli na celoroční venkovní odchov, kdy zvířata mají možnost sychovat se pouze pod přístřešek (**obr. 2**). Také porody a odchovy mláďat probíhají venku. Kondice všech zvířat je vynikající, bez jakýchkoliv střevních nebo jiných problémů.

Velbloudy chováme větší část roku v travnatém výběhu o rozloze přibližně 3 500 m². Šířka výběhu je 42 m a délka 81 m, je oplocený pletivem o výšce 1,1 metru s průměrem ok 15 x 15 cm a elektrickým ohradníkem. V dolní části je přístřešek o rozloze 49 m² se třemi dřevěnými koryty a napáječkou. Pod přístřeškem je také umístěn přenosný krmný kruh na seno o průměru 160 cm a výšce 120 cm, zhotovený z 4 cm silných trubek. K navážení a umístění kulatého balíku sena do krmného kruhu používáme nakladač UNC-060. Zvířata si postupně vytaňují seno z nerozbaleného balíku z krmného kruhu. Tímto způsobem nedochází ke znehodnocení sena zvířaty a práce při manipulaci s objemovým krmivem je jednodušší. Ve výběhu je rovněž místo zpevněné položenými pa-

Stav velbloudů dvouhrbých v Zoo Ústí nad Labem k 31. 12. 2007

Jméno	Pohlaví	Narození	Místo narození	Příchod do UL	Počet mláďat nar. v UL
Chorchoj (Matěj)	1,0	1997	neznámé	30. 5. 2006	0
Fatima 2	0,1	9. 8. 1993	Ústí n. L.		6
Lenka	0,1	20. 3. 1989	Ostrava	15. 2. 1991	3
Kara	0,1	2003	Rusko	28. 4. 2006	1
Kuma	0,1	2003	Rusko	28. 4. 2006	1
Salma	0,1	2001	Rusko	4. 9. 2007	0

nely sloužící pro zakládání zeleného krmení. Hlavně z důvodu šetření výběhu a obnovy porostu stěhujeme velbloudy na 2–3 měsíce (polovina ledna až březen) na částečně zastřešený betonový dvorek.

Krmná dávka na jedno zvíře a den se skládá z granulované směsi (1,4 kg), pečiva (0,4 kg), v zimním období z krmné řepy (3 kg), sena (6 kg) a v letním období ze zeleného krmení (24 kg). Velbloudům je pravidelně podávána minerálně-vitaminová směs Vitamix a k dispozici mají minerální lizy (v zimním období LIZ-N a v letním LIZ-MG MIKRO). K okusu jim slouží dovezené parkosy a nepravidelně podávané větve.

Do konce roku 2007 se v naší zoo narodilo 18 velbloudů s vyrovnaným poměrem pohlaví 9,9. Hlavním obdobím porodů jsou měsíce březen a duben s celkově 12 porody (67%). Další porody proběhly v lednu (1), únoru (3), květnu (1) a srpnu (1). Odchovy mláďat od našich původních samic (Fay, Fatima 2, Lenka) provázely vždy v prvních dnech po porodu problémy a byla při nich nutná asistence ošetřovatele. Samice mláďata odháněly, některá se nemohla ani postavit. Samičím jsme proto museli nasazovat ohlávky

a uvazovat je, potom jsme mláďe přistrčili k vemeni a jeho tlamu navedli přímo ke strukům. První den po porodu probíhalo napájení po 1,5 hodině (i v noci), druhý a třetí den po 2–2,5 hodinách. Mláďata zesilovala, sama se postavila, ale k jejich přijetí ještě nedocházelo. Čtvrtý den probíhalo napájení s frekvencí 3 hodiny a asi s pětihodinovou noční přestávkou. Toto stačilo k tomu, aby samice mláďe přijala a to začalo sát samo. U nových velbloudic (Kara, Kuma)

byla obě mláďata, narozená v roce 2007, po porodu životaschopná, samice se o ně vzorně staraly, pomoc ošetřovatelů nebyla nutná (**obr. 3**).

V průběhu posledních let došlo ke dvěma úhynům. Samice Fay uhynula v roce 2002 na selhání jater a ledvin a samec Kraken v roce 2006 na chronické selhání ledvin s následnou infekcí. Z veterinárního hlediska se dvakrát ročně (jaro – podzim) odčervují všechna zvířata (Panakur, Sulfacox, Ivomec), mimo tyto termíny se provádějí nepravidelné kontroly trusu. Na úporné průjmy je podáván Streptonamid. Proti klostridiím (i tetanu) jsou zvířata očkována Miloksanem a Covexinem 8. Jednou ročně je odebrána krev k vyšetření stáda na infekční nemoci. Z úrazů došlo ke zlomenině spodní čelisti v úrovni špičáku u mladého samce. Byla provedena osteosyntéza čelisti a samec byl vyléčen bez trvalých následků.

Výcvik se u mladých velbloudů neprováděl, z dospělých zvířat pouze samice Fatma a později samice Lenka byly schopné zvládnout základní povely (leh, vztyk) a bylo možné se na nich svézt. Se samičí Lenkou jsme se zúčastnili několika propagačních akcí mimo areál zoo, dokonce si zahrála i ve filmu Akumulátor.

Odchov mlád'at orangutana bornejského

Mgr. Eva Mikolášková

Pavilon orangutanů v ústecké zoologické zahradě je obýván rodinou orangutanů bornejských a křížencem orangutana bornejského a sumaterského Ferdou. Z důvodu pokročilého věku (38 let) i celoživotní izolace je Ferda svérázným samotářem. Je to nejméně aktivní obyvatel pavilonu. Vedle toho čtyřčlenná orangutaní rodina je velice dynamickým prvkem naší zoo. Jejím zakladatelem je pár orangutanů bornejských, kteří přišli do Ústí nad Labem v ro-

vznikly obavy, zda budou schopni vytvořit funkční pár a zda se budou přirozeně rozmnožovat. Ty se ukázaly jako zbytečné, neboť po dosažení pohlavní dospělosti se orangutani začali pravidelně pářit a na konci roku 1998 přivedli na svět svého prvního potomka. Samice Nuninka se projevila jako velice dobrá a pečující matka a při odchovu mláděte nepotřebovala žádnou pomoc ze strany člověka. Samec Ňuňák je ve vztahu k potomkům naprosto nekonflikt-

postoj a nejeví o ně zájem. Později si ale s mládětem hraje a chová se natolik jemně, aby mu neublížil (např. s Ámosem si začal hrát až po dosažení jednoho roku věku).

Prvním potomkem našich orangutanů byla samička Raja, která se narodila 20. prosince 1998. Toto velice aktivní a slibně se vyvíjející mládě bohužel tři dny po dovršení svých prvních narozenin náhle zemřelo v důsledku virového onemocnění. Brzy poté však Nuninka opět zabřezla a přesně za dva

ce 1989, když byli jako roční mláďata odebráni pašerákům.

Mláďata vyžadovala po příchodu do zoo speciální nepřetržitou péči ošetřovatelů a neustálý kontakt s lidmi, kteří jim nahrazovali matku. Ačkoliv tedy pocházejí oba orangutani z divoké přírody, jsou odchováni uměle, z čehož

ní a ohleduplný a velmi nám tím usnadňuje situaci, neboť nemusí být po narození mláděte od samice oddělen. Toto pro samce orangutana neobvyklé chování může být důsledkem lidské péče v rané fázi života. Dokud je mládě v úzkém kontaktu (sepětí) s matkou, otec k němu zaujímá neutrální

roky od narození Raji (a téměř rok po jejím úmrtí), dne 20. prosince 2000, se narodilo druhé mládě – sameček Ámos. Ten se k naší radosti těší dobrému zdraví a je stále členem naší skupiny, ačkoli je již plně samostatný (**obr. 1**). Ve svých současných sedmi letech právě prochází pubertou, což

s sebou přináší nejen vzhledové změny, ale i utváření osobnosti a snahu o budování pozice ve skupině.

Po dlouhé pauze (období reprodukčního klidu mezi dvěma porody je u orangutanů ze všech lidoopů nejdelší) se 20. ledna roku 2007 našim orangutanům narodilo v pořadí již třetí mládě (**obr. 2**). Vzhledem k tomu, že samec Ňuňák je na noc od samice pravidelně oddělován (každý má svou vlastní ložnici), nemuseli jsme řešit problém separace samce před očekávaným porodem. Mládě – sameček – se narodilo v časných ranních hodinách a při příchodu ošetřovatelky na pracoviště mělo stále ještě zbytek pupeční šňůry. Samice dovolila ošetřovatelce pupeční šňůru odstříhnout za účelem zkrácení, neboť jsme se obávali zatržení. Mladý Ámos byl při porodu přítomen, v té době stále sdílel ložnici s matkou. O novorozence se ihned po porodu zajímal a musel být matkou odháněn. Hned ráno byl proto vypovězen a poté již na noc chodil s otcem do jeho ložnice. V prvních třech dnech matka s mládětem odpočívala ve své ložnici, stále oddělena od obou mužských členů skupiny. Ti se přes den zdržovali v herně a noc trávili v otcově ložnici, ale protože jsme nevěděli,

jak na tuto změnu budou reagovat, byl jim přes noc umožněn na

probíhačku přístup i do herny, kam jinak v noci nesmějí. Čtvrtý den byla Ňuninka s mládětem vpuštěna do herny k Ňuňákovi a Ámosovi. Spojení skupiny proběhlo naprosto bez problémů. O mládě jeví zájem pouze Ámos. Ňuňák se věnoval samici a snažil se přes její nevoli prozkoumat stav jejích pohlavních orgánů. Další dny už ale samici neobtěžoval. Nebylo zapotřebí zásahu ze strany ošetřovatelů, Ňuninka si sama výhrůžnou mimikou obličej vyvolala respekt k mláděti a zároveň si pro sebe zajistila klid. Od této chvíle byl v pavilonu opět dodržován pravidelný režim, kdy den trávili členové skupiny pohromadě a na noc byli oddělováni do svých ložnic (**obr. 3**). Tento režim trval až do konce června, kdy byla Ámosovi vyhrazena ložnice vlastní.

Přestože matka věnovala mláděti od narození velkou pozornost a chránila je, snažil se Ámos na malém orangutánovi od počátku ukázat pohlavní pud a naznačoval na něm kopulaci; s čtyřměsíčním mládětem pak začal souložit do konečníku. V prvních měsících matka reagovala s nevolí, později se stavěla k Ámosovu chování stále flegmatictější. Naštěstí s přibývajícím věkem a hbitostí dokáže mládě Ámosovi stále lépe unikat a nechá se méně a méně manipulovat.

V dubnu se už malý orangutánek začal chytat předmětů v blízkém okolí, pohyboval se sám v těsné blízkosti samice, zkoušel šplhat po mřížích a laněch. Ve čtvrtém měsíci věku již lezl po sítích bez podpory matky. První zoubky – spodní řezáky – na nás malý sameček vycenil v polovině května, horní řezáky jsme objevili tři týdny poté. Od června mládě začalo vyžadovat předžvýkanou potravu od matky.

Dne 6. října 2007 bylo mládě pokřtěno jménem Budi (**obr. 4**). V současnosti se mládě pohybuje na větší vzdálenost od matky, šplhá s větší jistotou a hraje si se starším sourozencem Ámosem, jenž je k němu při hře poměrně ohleduplný. Samo uchopuje potravu do horních končetin a podává si ji do úst. Se získanou potravou uniká z dosahu matky, aby ho o ni nepřipravila. I přes schopnost mláděte vynutit si určité množství potravy je v tomto období potřeba ho přikrmovat.

Co se týče vztahu matky k oběma potomkům, je zajímavé, že s příchodem Budiho Nuninka staršího, téměř dospělého Ámose nezavrhl a nadále jej v nebezpečí brání a nechá si od něho leccos líbit.

Srovnání situace po porodu a vývoje tří potomků Ňuňáka a Ňuninky

	Raja	Ámos	Budi
porod – kdy – kde	20. 12. 1998 (odpoledne) v herně	20. 12. 2000 (brzy ráno) v ložnici	20. 1. 2007 (brzy ráno) v ložnici
pupeční šňůra	překousnuta matkou	přestřížena	zbytek odstřížen
placenta	sežrána		
orangutani poprvé po porodu pohromadě	11. 3. 1999	29. 12. 2000	23. 1. 2007
první páření rodičů po porodu	19. 3. 1999	1. 1. 2001	23. 1. 2007 (pokus)
MLÁDĚ -			
první spodní řezáky	6. 4. 1999	26. 2. 2001	14. 5. 2007
leze s oporou matky (stálý kontakt s matkou)	14. 4. 1999	9. 4. - chytá se mříží 29. 4. - leze po síti	5. 4. 2007 - chytá se mříží
horní řezáky	16. 4. 1999	10. 6. 2001	5. 6. 2007
leze samo bez opory matky	26. 4. 1999	7. 5. 2001	26. 4. 2007 - samo visí na síti 4. 5. 2007 - leze po síti
ochutnává potravu od matky (bere jí jídlo z pusy)	3. 5. 1999	17. 4. 2001	7. 6. 2007
další zuby	31. 5. 1999 - třetí spodní řezák 14. 6. 1999 - první stoličky	?	15. 6. 2007 - čtyři řezáky dole
další aktivity	13. 12. 1999 - aktivní, zvědavá	7. 12. 2001 - běhá sám po celé herně 10. 12. 2001 - otec si hraje s Ámosem 14. 12. 2001 - Ámos si sám podává rukou krmení	6. 7. 2007 - sám si bere krmení a okusuje ho

Odchov pandy červené

Ing. Petra Padalíková

Pandy červené patří mezi vzácné chovance zoologických zahrad. Chov v evropských zoo je centrálně řízen a každoročně je vydávána mezinárodní plemenná kniha, která eviduje zvířata i v ostatních světových zoo. V rámci Evropy je téměř výhradně chován západní poddruh pandy červené *Ailurus fulgens fulgens*. Tento taxon obývá podhůří Himálaje v Nepálu, Tibetu, Bhútánu a severovýchodní Indii. Domovinou druhého, většího poddruhu *Ailurus fulgens styani* je severový-

chodní Barma a čínské provincie Yunnan a Sichuan. V Evropě je chován pouze jeden jedinec tohoto poddruhu, a to v Zoo Touroparc ve Francii. Naproti tomu evropská populace nominálního poddruhu čítá dle plemenné knihy z roku 2006 celkem 231 jedinců, kteří se nacházejí v 96 institucích. I přes tyto poměrně příznivé počty se reprodukce nedaří tak, aby mohla být populace pand chovaných v zajetí označena za dlouhodobě stabilní, a existuje dlouhá čekací listina zájemců

o chov tohoto druhu. Dle údajů plemenné knihy se v Evropě v roce 2006 pandy rozmnožily pouze v 17 institucích, z nichž pouze v 8 se podařilo mláďata odchovat. V roce 2006 byl tedy evropský chov posílen o pouhých 12 mláďat, naproti tomu 26 dospělých zvířat v témže roce uhynulo. Číslo za rok 2007 (zdroj: www.isis.org) jsou pozitivnější, odchov mláďat se zdařil v 16 zoo a prozatím je evidováno 24 přežívajících mláďat. Z uvedených údajů je patrné, že pandy červené patří mezi obtížně se množící druhy zvířat.

Počátek chovu pand červených v ústecké zoo se datuje do roku 1996, kdy do naší zahrady přišly dvě samice ze Zoo Barcelona. V roce 1999 jedna ze samic uhynula a na sklonku roku 2000 se nám ke zbývajícím samicím podařilo sehnat tříletého samce Sole ze Zoo Bussolengo. Toto spojení bylo velmi úspěšné a v červnu 2001 se nově sestavenému páru narodilo jedno mládě. Potomka se pandám podařilo odchovat a jednalo se tak o historicky první odchov tohoto druhu v rámci UCSZ (Unie českých a slovenských zoologických zahrad). O rok později však zasáhla ústecký chov tragédie, v rozmezí jednoho měsíce náhle uhynula chovná samice a krátce poté i mládě. Příčinou byla zjištěna u obou zvířat bakteriální infekce.

Samec Sole se dočkal další partnerky až po čtyřech letech (**obr. 1**). Mladá samice Geena byla přivezena v květnu 2006 z belgických Antverp. Geena měla zpočátku velké problémy s adaptací na nový výběh i dosud neznámého partnera. Během prvního měsíce se několikrát pokusila o útěk, z toho dvakrát úspěšně. Pandy chováme v přírodním výběhu, jehož dominantním prvkem je vzrostlý akát. Hrazení výběhu tvoří dřevěná palisáda a v pohledové části sklo. Palisáda je chráněna proti šplhání zvířat.

řat dvěma řadami elektrického ohradníku ve spodní a horní části. Jako vodič je použito klasické lanko s výpletem vodičích drátů. Jeden z útěků Geeny byl přímo pozorován, zvíře bez problémů

ním období nebylo jisté, zda byla Geena úspěšně odpárena. Březost pand červených trvá 90–140 dní. Velké rozmezí v tomto údaji souvisí s tím, že vývoj oplozeného vajíčka může být pozastaven po

pouze ošetřovatelé. V prvních týdnech ve výběhu neprováděli úklid, pouze zakládali krmení, aby samice byla co nejméně rušena. Kvůli tropickým vedrům bylo do výběhu instalováno kropítko, které

vyšplhalo po palisádě a i přes přímý kontakt s elektrickým ohradníkem nedošlo k viditelnému zásahu elektrickým proudem. Pojali jsme proto podezření, že hustá srst na náslapné ploše pandích tlap je dokonalým izolátorem. Z tohoto důvodu byl výběh pand posílen o další, středovou řadu elektrického ohradníku z ocelového drátu, který vede elektrické pulzy účinněji. Toto opatření se ukázalo jako dostatečné a Geena od této chvíle hrazení výběhu již nepřekona

Na začátku jara 2007 byla u obou pand pozorována zvýšená pohybová aktivita a u samce také časté teritoriální značkování. Páření však pozorováno nebylo. Samec Sole dovršil v tomto roce desátý rok života. Literatura uvádí, že pandy jsou plodné maximálně do dvanáctého roku. Sole se tedy blížil hranici neplodnosti, takže i přes pozorovanou aktivitu v jar

dobu 20–70 dní. Tento jev se nazývá latentní březost a jeho hlavním smyslem je načasovat porod mláďat do optimálního ročního období, popř. umožnit samici, aby se dostala před nadcházejícím porodem do optimální výživné kondice. Období porodů u pand spadá do letních měsíců června a července. V našem výběhu je připraveno celkem šest úkrytů pro případný porod a odchov mláďat. Jedná se o kamenné doupě, úkryt vytvořený z betonových skruží a čtyři dřevěné boudy různých tvarů. Do jedné z dřevěných bud se zakládá miska s krmením.

Dne 8. 7. 2007 ošetřovatelé zjistili v jedné z dřevěných bud dvě mláďata. Zajímavostí je, že Geena si k porodu vybrala stejnou boudu jako samice v roce 2001. Mláďata měla kávové zbarvení. Vzhledem k tomu, že se jednalo o první porod samice, zavedli jsme přísná opatření – do výběhu měli přístup

pandy s oblibou využívaly. Geena se ukázala být velmi vzornou matkou. Mláďata často přenášela mezi jednotlivými budkami ve výběhu. Po prvním měsíci měla mláďata již otevřené oči a pohybovala se v boudě, jejich srst postupně tmavla (**obr. 2**). Ve věku přibližně dvou měsíců se jejich zbarvení již podobalo dospělým jedincům, jedno z mláďat má výrazně světlejší obličejovou masku.

Dne 26. 9. 2007 jsme provedli první fyzickou kontrolu mláďat, odčervení a aplikaci čipů (**obr. 3**). Mláďata byla v dobrém výživném stavu a vnější pohlavní znaky ukázaly na dva samce. V následujícím období začala mláďata ve večerních hodinách sama opouštět úkryt a pozorovali jsme jejich hru ve výběhu. Od konce listopadu projevovala mláďata aktivitu i v průběhu dne. Jejich pohyby byly již mnohem obratnější. Ve čtyřech měsících jsme popr

vé pozorovali malé pandy konzumovat bambus.

Dne 16. 11. 2007 jsme v ranních hodinách zpozorovali zhoršenou koordinaci pohybů Geenu. Kontrolní odchyt odhalil špatný výživný stav. Prvoodchov samici i přes veškerou naši péči viditelně velmi vyčerpal. Geenu jsme proto ihned oddělili do zázemí a zahájili intenzivní podpůrnou léčbu. V přírodě mláďata běžně zůstávají se samicí do další pářící sezony, popřípadě až do vrhu dalších mláďat. My jsme byli nuceni mláďata oddělit ve věku 4 měsíců. Do krmné dávky jsme jim proto zařadili různé druhy mléčných kaší a vitamínovou pastu Calopet. Malé pandy tento předčasný odstav přečkaly bez problémů. Intenzivní rodičovské role se ujal otec (**obr. 4**), s oběma mláďaty často nocoval v jedné boudě a také si s nimi hrál ve výběhu.

Obě mláďata se v naší zoo těšila velké popularitě. Jejich další osud určil koordinátor evropského chovu – jeden ze samečků v příštím roce zamíří do Zoo Kronberg

v Německu a druhý do Zoo Praha. Nezbývá než doufat, že chovný pár zopakuje letošní úspěšný odchov i v příštích letech.

Stavy zvířat k 31. 12. 2007

	stav k 1.1.2007	odchov	příchod	úhyn	odchod	stav k 31.12.2007
savci (Mammalia)						
adax <i>Addax nasomaculatus</i>	3.1 EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I			1.0	0.1	2.0
aguti středoamerický <i>Dasyprocta punctata</i>	1.1.1 RDB=LR				0.0.1	1.1
alpaka <i>Vicugna pacos</i>	3.8	3.2	1.0	2.0	3.1	2.9
anoa nížinný <i>Bubalus depressicornis</i>	3.2 EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I					3.2
antilopa jelení <i>Antilope cervicapra</i>	7.3 RDB=NT	1.2		1.0		7.5
babirusa <i>Babyrusa babyrussa</i>	1.1 EEP,ISB,RDB=VU,CITES=I					1.1
fosa <i>Cryptoprocta ferax</i>	1.1 EEP,ISB,RDB=EN		1.0			2.1
gepard štíhlý <i>Acinonyx jubatus</i>	1.2 EEP,ISB,RDB=VU,CITES=I		0.1	0.1	0.1	1.1
gibon bělolící <i>Nomascus leucogenys leucogenys</i>	2.2.2 EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I			1.0	0.1	1.1.2
guanako <i>Lama guanicoe</i>	0.2 RDB=LR					0.2
gueréza pláštíková <i>Colobus guereza caudatus</i>	1.4 ESB,RDB=LR			1.0		0.4
hulman jávský <i>Trachypithecus auratus</i>	1.3 RDB=EN	0.1		1.0		0.4
hulman posvátný <i>Semnopithecus entellus</i>	1.4 ESB,RDB=LR,CITES=I					1.4
hulman stříbrný <i>Trachypithecus cristatus</i>	0.2					0.2
írbis <i>Uncia uncia</i>	1.1 EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I					1.1
jelen bělohubý <i>Cervus albirostris</i>	2.4 RDB=VU	0.2		1.0		1.6
kaloň pobřežní <i>Pteropus hypomelanus</i>	5.2 RDB=LR	0.0.1				5.2.1
kapybara <i>Hydrochaeris hydrochaeris</i>	0.1 RDB=LR					0.1
karakal <i>Caracal caracal</i>	1.0 ISB,RDB=LC,CITES=I			1.0		
klokan obrovský <i>Macropus giganteus</i>	1.0 ESB,RDB=LR			1.0		

	stav k 1.1.2007	odchov	příchod	úhyn	odchod	stav k 31.12.2007
savci (Mammalia)						
kočka bažinná <i>Felis chaus</i>	1.0 RDB=LC					1.0
kočka krátkouchá <i>Prionailurus bengalensis euptilura</i>	1.0 RDB=LC					1.0
kočka rybářská <i>Prionailurus viverrinus</i>			2.1		1.1	1.0
kočka slaništní <i>Oncifelis geoffroyi</i>	2.1 EEP,RDB=NT,CITES=I				1.0	1.1
kočkodan Brazzův <i>Cercopithecus neglectus</i>	1.2 ESB,RDB=LR	1.0				2.2
kočkodan diadémový <i>Cercopithecus mitis</i>	2.2 RDB=LR			1.1		1.1
kočkodan Dianin <i>Cercopithecus diana diana</i>	1.1 EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I					1.1
kočkodan mona <i>Cercopithecus mona</i>	1.0 RDB=LR				1.0	
kosman zakrslý <i>Callithrix pygmaea</i>	1.1 RDB=LC	0.0.2				1.1.2
kotul veverovitý <i>Saimiri sciureus</i>	1.1 EEP,RDB=LC					1.1
koza domácí <i>Capra hircus</i>	1.2	2.1		1.0	2.1	0.2
koza domácí – kamerunská <i>Capra hircus</i>	3.11	8.6			7.10	4.7
kůň domácí – pony <i>Equus caballus</i>	1.4	1.1			0.2	2.3
lachtan tmavý <i>Zalophus californianus</i>	1.0 ESB,RDB=LR					1.0
lama krotká <i>Lama glama</i>	2.3	1.2			1.0	2.5
lemur kata <i>Lemur catta</i>	2.2 ESB,RDB=VU,CITES=I		1.0		2.0	1.2
lenochod dvouprstý <i>Choloepus didactylus</i>	1.2 ESB,RDB=LC	0.0.1			0.1	1.1.1
lev konžský <i>Panthera leo bleyenberghi</i>	1.1 RDB=VU					1.1
levhart mandžuský <i>Panthera pardus orientalis</i>	1.2 EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I					1.2
levhart perský <i>Panthera pardus saxicolor</i>	1.0 EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I					1.0
lvíček zlatý <i>Leontopithecus rosalia</i>	1.1 EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I			0.1		1.0
makak kápový <i>Macaca radiata</i>	2.3 RDB=LR	1.0				3.3

	stav k 1.1.2007	odchov	příchod	úhyn	odchod	stav k 31.12.2007
savci (Mammalia)						
makak lví <i>Macaca silenus</i>	3.0 EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I				3.0	
mandril <i>Mandrillus sphinx</i>	1.4 EEP,RDB=VU					1.4
mangusta žíhaná <i>Mungos mungo</i>	1.3 RDB=LR					1.3
mara stepní <i>Dolichotis patagonum</i>	2.1.1 RDB=LR	0.0.1				2.1.2
medvěd malajský <i>Helarctos malayanus</i>	2.5 ESB,RDB=DD,CITES=I					2.5
muntžak malý <i>Muntiacus reevesi</i>	1.1 RDB=LR	0.0.1				1.1.1
mýval jižní <i>Procyon cancrivorus</i>	2.1 RDB=LR			1.0		1.1
nilgau <i>Boselaphus tragocamelus</i>	2.6 RDB=LC	2.0		0.1	1.4	3.1
nosál červený <i>Nasua nasua</i>			1.2			1.2
nosorožec tuponosý jižní <i>Ceratotherium simum simum</i>	1.2 EEP,ISB,RDB=NT					1.2
ocelot velký <i>Leopardus pardalis</i>	1.1 RDB=LC,CITES=I			0.1		1.0
orangutan <i>Pongo pygmaeus</i>	1.0 EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I					1.0
orangutan bornejský <i>Pongo pygmaeus pygmaeus</i>	2.1 EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I	1.0				3.1
osel somálský <i>Equus africanus somalicus</i>	3.3 EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I	1.1	0.1		0.1	4.4
ovce domácí – kamerunská <i>Ovis aries aries</i>	5.6	0.2		1.0	3.0	1.8
panda červená <i>Ailurus fulgens fulgens</i>	1.1 EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I	2.0				3.1
pásovec štětinatý <i>Chaetophractus villosus</i>	1.1 RDB=LC					1.1
pekari páskovaný <i>Pecari tajacu</i>	1.2 RDB=LR					1.2
pes domácí <i>Canis familiaris</i>	1.0				1.0	
rosomák sibiřský <i>Gulo gulo sibirica</i>	0.1 EEP,RDB=VU		1.0			1.1
serau malý <i>Naemorhedus crispus</i>	0.1 ESB,ISB,RDB=LR					0.1
sika vietnamský <i>Cervus nippon pseudaxis</i>	2.6 EEP,ISB,RDB=CR	1.4			2.4	1.6

	stav k 1.1.2007	odchov	příchod	úhyn	odchod	stav k 31.12.2007
savci (Mammalia)						
slon bengálský <i>Elephas maximus bengalensis</i>	0.2 EEP,RDB=EN,CITES=I					0.2
suríkata <i>Suricata suricatta</i>	3.1 RDB=LR					3.1
tamarín pinčí <i>Saguinus oedipus</i>	2.3 EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I			1.0		1.3
tamarín žltoruký <i>Saguinus midas midas</i>	2.2 ESB,RDB=LC	1.1	0.2		1.2	2.3
tapír jihoamerický <i>Tapirus terrestris</i>	1.0 EEP,RDB=VU		0.1			1.1
tuleň obecný <i>Phoca vitulina</i>	1.1 RDB=LR					1.1
tygr sumaterský <i>Panthera tigris sumatrae</i>	1.0 EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I				1.0	
vari černobílý <i>Varecia variegata</i>	5.2 EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I				0.1	5.1
vari červený <i>Varecia rubra</i>	2.3 EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I				0.2	2.1
velbloud dvouhrbý – domácí <i>Camelus bactrianus</i>	1.4 RDB=CR	1.1	0.1		1.1	1.5
veverka Prévostova <i>Callosciurus prevostii</i>	1.1 RDB=LR	0.0.1				1.1.1
vlk hřivnatý <i>Chrysocyon brachyurus</i>	1.0 EEP,ISB,RDB=NT	0.1	0.1			1.2
voduška červená <i>Kobus leche kafuensis</i>	1.3 ISB,RDB=VU	2.1				3.4
voduška jelenovitá <i>Kobus ellipsiprymnus defassa</i>	1.2 RDB=LR		0.2	0.1		1.3
vydra malá <i>Amblyonyx cinerea</i>	1.1 ISB,RDB=NT	1.0				2.1
zebra Hartmannové <i>Equus zebra hartmannae</i>	3.9 EEP,ISB,RDB=EN	2.0			2.1	3.8
žirafa Rothschildova <i>Giraffa camelopardalis rothschildi</i>	1.3 EEP,RDB=LR					1.3
ptáci (Aves)						
alexandr malý <i>Psittacula krameri</i>	1.1 RDB=LC	0.0.2			0.0.2	1.1
alexandr velký <i>Psittacula eupatria</i>	1.1 RDB=LC	0.0.3			0.0.3	1.1
amazoňan modročelý <i>Amazona aestiva</i>			0.0.1			0.0.1
amazoňan pomoučený <i>Amazona farinosa</i>	2.1 RDB=LC					2.1

	stav k 1.1.2007	odchov	příchod	úhyn	odchod	stav k 31.12.2007
ptáci (Aves)						
amazoňan žlutolící <i>Amazona autumnalis</i>	2.2 RDB=LC					2.2
ara arakanga <i>Ara macao</i>	1.0 RDB=LC,CITES=I					1.0
ara ararauna <i>Ara ararauna</i>	3.5 RDB=LC	2.1			1.2	4.4
ara vojenský <i>Ara militaris</i>	3.3 ISB,RDB=VU,CITES=I	0.1			1.1	2.3
ara zelenokřídlý <i>Ara chloroptera</i>	1.1 RDB=LC		1.1			2.2
arassari černohrdlý <i>Pteroglossus aracari</i>	1.1 RDB=LC			1.1		
emu hnědý <i>Dromaius novaehollandiae</i>	1.1 RDB=LC					1.1
hoko červený <i>Crax rubra</i>	1.2 RDB=NT				0.1	1.1
holub chocholatý <i>Ocyphaps lophotes</i>	1.1 RDB=LC					1.1
husice egyptská <i>Alopochen aegyptiacus</i>	1.1 RDB=LC					1.1
kachnička mandarinská <i>Aix galericulata</i>	1.0 RDB=LC					1.0
kakadu Goffinův <i>Cacatua goffini</i>	1.2 RDB=NT,CITES=I	0.1	0.1		0.2	1.2
kakadu molucký <i>Cacatua moluccensis</i>	1.1 EEP,RDB=VU,CITES=I		1.0			2.1
korela chocholatá <i>Nymphicus hollandicus</i>	3.1 RDB=LC	0.0.4			0.0.4	3.1
korunáč vějířový <i>Goura victoria</i>	1.1 ESB,ISB,RDB=VU					1.1
krkavec velký <i>Corvus corax</i>	1.1.1 CROH=OH,RDB=LC				0.0.1	1.1
křepel kalifornský <i>Lophortyx californica</i>	3.1 RDB=LC					3.1
křepelka korunkatá <i>Rollulus rouloul</i>	1.1 RDB=NT					1.1
lori zelenoocasý <i>Lorius chlorocercus</i>	1.1 RDB=LC					1.1
majna Rothschildova <i>Leucopsar rothschildi</i>	1.0 EEP,RDB=CR,CITES=I		0.2	0.1		1.1
marabu africký <i>Leptoptilos crumeniferus</i>	1.1 ESB,RDB=LC			0.1		1.0
nandu pampový <i>Rhea americana</i>	0.1.5 RDB=NT					0.1.5

	stav k 1.1.2007	odchov	příchod	úhyn	odchod	stav k 31.12.2007
ptáci (Aves)						
orel okrový <i>Aquila rapax</i>	1.2 RDB=LC					1.2
papoušek konžský <i>Poicephalus gularis</i>	1.1 RDB=LC	0.01			0.01	1.1
papoušek královský <i>Alisterus scapularis</i>	2.2 RDB=LC				2.2	
papoušek vlnkovaný <i>Melopsittacus undulatus</i>	0.0.63 RDB=LC	0.0.42			0.0.80	0.0.25
páv korunkatý <i>Pavo cristatus</i>	3.6 RDB=LC					3.6
plameňák – hybrid <i>Phoenicopterus sp.</i>	0.1 RDB=LC					0.1
plameňák růžový <i>Phoenicopterus ruber roseus</i>	0.0.10 RDB=LC					0.0.10
puštík bělavý pobaltský <i>Strix uralensis liturata</i>	1.1 CROH=KOH,RDB=LC	1.1			1.1	1.1
puštík obecný <i>Strix aluco</i>	1.1 RDB=LC			1.0		0.1
raroh velký <i>Falco cherrug</i>	2.2 CROH=KOH,RDB=EN	0.1				2.3
rýžovník šedý <i>Padda oryzivora</i>	0.0.2 RDB=VU					0.0.2
sova pálená <i>Tyto alba</i>	1.1 CROH=SOH,RDB=LC	0.0.6			0.0.6	1.1
sovica sněžní <i>Nyctea scandiaca</i>	1.1 RDB=LC	2.2			2.2	1.1
sup himálajský <i>Gyps himalayensis</i>	1.1 RDB=LC					1.1
sup mrchožravý <i>Neophron percnopterus percnopterus</i>	0.1 ESB,RDB=LC					0.1
turako fialový <i>Musophaga violacea</i>	1.2 ESB,RDB=LC					1.2
tyran bentevi <i>Pitangus sulphuratus</i>	1.0 RDB=LC					1.0
výr velký <i>Bubo bubo</i>	1.1 CROH=OH,RDB=LC					1.1
zebřička pestrá <i>Taeniopygia guttata</i>	13.7.3 RDB=LC				1.0.3	12.7
zoborožec vrásčitý <i>Aceros corrugatus</i>	3.2 EEP,RDB=NT				2.1	1.1
žako šedý <i>Psittacus erithacus</i>	1.1 RDB=LC					1.1

	stav k 1.1.2007	odchov	příchod	úhyn	odchod	stav k 31.12.2007
plazi (Reptilia)						
agama bradatá <i>Pogona vitticeps</i>	1.2.4			0.0.1		1.2.3
agama kočičinská <i>Physignathus cocincinus</i>	1.1.9				1.1	0.0.9
aligátor americký <i>Alligator mississippiensis</i>	1.1					1.1
cyklagras obrovský <i>Hydrodynastes gigas</i>	1.0					1.0
dlohokrčka australská <i>Chelodina longicollis</i>	1.2					1.2
dlohokrčka červenobřichá <i>Emydura subglobosa</i>	RDB=LR		0.0.3			0.0.3
hroznýš královský <i>Boa constrictor</i>	0.1					0.1
hroznýšovec kubánský <i>Epicrates angulifer</i>	2.2.5 EEP,RDB=LR				0.0.5	2.2
chameleon pardálí <i>Furcifer pardalis</i>			1.0			1.0
kajmánek malý <i>Paleosuchus trigonatus</i>	1.2					1.2
korálovka mexická <i>Lampropeltis mexicana greeri</i>	0.0.2					0.0.2
korálovka pruhovaná <i>Lampropeltis getula getula</i>	1.0					1.0
korálovka pruhovaná <i>Lampropeltis getula floridana</i>	1.0					1.0
korálovka sedlatá <i>Lampropeltis triangulum campbelli</i>	1.1					1.1
korálovka sedlatá honduraská <i>Lampropeltis triangulum hondurensis</i>	1.2	0.0.6				1.2.6
korálovka sedlatá sinaloaská <i>Lampropeltis triangulum sinaloae</i>	2.2	0.0.19	0.0.1		0.0.18	2.2.2
kožnatka čínská <i>Pelodiscus sinensis</i>	1.0 RDB=VU					1.0
krajta královská <i>Python regius</i>	1.1					1.1
krajta mřížkovaná <i>Python reticulatus</i>	1.1					1.1
krajta písmenkovaná <i>Python sebae</i>	0.1					0.1
krajta zelená <i>Morelia viridis</i>	0.2					0.2
krokodýl čelnatý <i>Osteolaemus tetraspis</i>	1.0 ESB,RDB=VU,CITES=I					1.0

	stav k 1.1.2007	odchov	příchod	úhyn	odchod	stav k 31.12.2007
plazi (Reptilia)						
leguán kubánský <i>Cyclura nubila nubila</i>	1.2 ISB,RDB=VU,CITES=I					1.2
scink dlouhonohý <i>Eumeces schneideri</i>	1.0.3					1.0.3
užovka černá <i>Pantherophis obsoleta quadrivittata</i>	0.0.1					0.0.1
užovka červená <i>Pantherophis guttatus</i>	0.0.1				0.0.1	
varan Hornův <i>Varanus panoptes horni</i>	1.1			1.0		0.1
želva amboinská <i>Cuora amboinensis</i>	0.0.3 ESB,RDB=VU					0.0.3
želva čtyřprstá <i>Testudo horsfieldii</i>	RDB=VU		0.0.10	0.0.1		0.0.9
želva indická <i>Indotestudo travancorica</i>	1.0 RDB=EN					1.0
želva nádherná <i>Trachemys scripta elegans</i>	5.8.21 RDB=LR			0.0.3	0.0.17	5.8.1
želva uhlířská <i>Chelonoidis carbonaria</i>	6.1.8		0.1		0.0.4	6.2.4
želva zelenavá <i>Testudo hermanni</i>	RDB=LR		2.0	1.0		1.0
želva zubatá <i>Cyclemys dentata</i>	0.0.7 RDB=LR					0.0.7

	stav k 31.12.2007
oboživelníci (Amphibia)	
drápatka vodní <i>Xenopus laevis laevis</i>	1.1.9 RDB=LC
hrabatka drsná <i>Pyxicephalus adspersus</i>	1.2 RDB=LC
kuňka východní <i>Bombina orientalis</i>	2.4.1 RDB=LC
létavka křížová <i>Polypedates cruciger</i>	0.0.8 RDB=LC
listovnice pestrá <i>Phyllomedusa hypochondrialis</i>	0.0.7 RDB=LC
parosnička nádherná <i>Kaloula pulchra</i>	0.0.2 RDB=LC
pralesnička azurová <i>Dendrobates azureus</i>	0.0.4 ESB,RDB=VU
pralesnička barvířská <i>Dendrobates tinctorius</i>	0.0.5 RDB=LC
pralesnička batiková <i>Dendrobates auratus</i>	0.0.26 RDB=LC
pralesnička brazilská <i>Dendrobates galactonotus</i>	0.0.2 RDB=LC
pralesnička černožlutá <i>Epipedobates trivittatus</i>	0.0.3 RDB=LC
pralesnička harlekýn <i>Dendrobates leucomelas</i>	0.0.8 RDB=LC
pralesnička pruhovaná <i>Phyllobates vittatus</i>	0.0.7 RDB=EN
pralesnička strašná <i>Phyllobates terribilis</i>	0.0.12 RDB=EN
ropucha <i>Bufo sp.</i>	0.0.4
ropucha jihoasijská <i>Bufo melanostictus</i>	0.0.5 RDB=LC
rosnice siná <i>Pelodryas caerulea</i>	0.0.18 RDB=LC
rosnička včelí <i>Phrynohyas resinifictrix</i>	0.0.11 RDB=LC
víčkavnice yucatanská <i>Tripurion petasatus</i>	0.0.6 RDB=LC
žebrovník Walthův <i>Pleurodeles walhi</i>	0.0.10 RDB=NT

	stav k 31.12.2007
ryby (Pisces)	
dánio pruhované <i>Danio rerio</i>	0.0.2
gurama velká <i>Osphronemus goramy</i>	0.0.3
jeseter malý <i>Acipenser ruthenus</i>	0.0.3 RDB=VU
jeseter sibiřský <i>Acipenser baerii</i>	0.0.2 RDB=VU
karas zlatý <i>Carassius auratus</i>	0.0.40
keříčkovec jihoafrický <i>Clarias gariepinus</i>	0.0.3
krunýřovec řasnatý <i>Ancistrus cirrhosus</i>	0.0.22
labeo červenoploutvė <i>Epalzeorhynchus frenatum</i>	0.0.4
myloplus červenoploutvė <i>Myloplus rubripinnis</i>	0.0.5
nožovec <i>Xenomystus sp.</i>	0.0.10
ostnovec <i>Ctenopoma kingsleyae</i>	0.0.5
pakeříčkovec obecný <i>Heteropneustes fossilis</i>	0.0.3
pancěříček kropenatý <i>Megalechis thoracata</i>	0.0.13
pancěříček zelený <i>Corydoras aeneus</i>	0.0.14
pangas dolnooký <i>Pangasius hypophthalmus</i>	0.0.8
parmička purpurová <i>Puntius nigrofasciatus</i>	0.0.6 RDB=LR
parmička Schwanenfeldova <i>Barbodes schwanenfeldii</i>	0.0.7
parmička z Oděsy <i>Puntius sp.</i>	0.0.3
parmička žraločí <i>Balantiocheilos melanopterus</i>	0.0.8 RDB=EN
peřovec skvrnitý <i>Synodontis eupterus</i>	0.0.14
peřtřenec tanganický <i>Neolamprologus brichardi</i>	0.0.10 RDB=LC
piaraktus plodožravý <i>Piaractus brachypomus</i>	0.0.4

	stav k 31.12.2007
ryby (Pisces)	
piraňa Nattererova <i>Pygocentrus nattereri</i>	0.08
sekavka nádherná <i>Botia macracantha</i>	0.02
sekavka příčnopruhá <i>Botia hymenophysa</i>	0.01
skalára amazonská <i>Pterophyllum scalare</i>	0.02
sumčík stříbřitý <i>Schilbe mystus</i>	0.01 RDB=VU
sumíček indický <i>Mystus vittatus</i>	0.03
tetra citronová <i>Hyphessobrycon pulchripinnis</i>	0.015
tetra černá <i>Gymnocorymbus ternetzi</i>	0.010
tetra krvavá <i>Hyphessobrycon eques</i>	0.09
tetra křivopruhá <i>Thayeria boehlkei</i>	0.06
tetra slepá <i>Astyanax jordani</i>	0.010 RDB=VU
tilápie <i>Tilapia mariae</i>	0.01
tlamovec <i>Aulonocara sp.</i>	0.08
tlamovec Lombardův <i>Metriaclima lombardoi</i>	0.010
tlamovec pestrý <i>Melanochromis auratus</i>	0.06 RDB=LC
tlamovec příčnopruhý <i>Pseudotropheus zebra</i>	0.016
trnovec hřebenočelý <i>Agamyxis pectinifrons</i>	0.06
bezobratlí (Vertebrata)	
sklípkan kadeřavý <i>Brachypelma albopilosum</i>	0.01
sklípkan plaménkový <i>Brachypelma auratum</i>	0.01
veleštír obrovský <i>Pandinus imperator</i>	0.05
sklípkan největší <i>Theraphosa blondi</i>	0.1

Odchovy

	odchov
savci (Mammalia)	
alpaka <i>Vicugna pacos</i>	3.2
antilopa jelení <i>Antilope cervicapra</i>	1.2
hulman jávský <i>Trachypithecus auratus</i>	0.1
jelen bělohubý <i>Cervus albirostris</i>	0.2
kaloň pobřežní <i>Pteropus hypomelanus</i>	0.0.1
kočkodan Brazzův <i>Cercopithecus neglectus</i>	1.0
kosman zakrslý <i>Callithrix pygmaea</i>	0.0.2
koza domácí <i>Capra hircus</i>	2.1
koza domácí – kamerunská <i>Capra hircus</i>	8.6
kůň domácí – pony <i>Equus caballus</i>	1.1
lama krotká <i>Lama glama</i>	1.2
lenochod dvouprstý <i>Choloepus didactylus</i>	0.0.1
makak kápový <i>Macaca radiata</i>	1.0
mara stepní <i>Dolichotis patagonum</i>	0.0.1
muntžak malý <i>Muntiacus reevesi</i>	0.0.1
nilgau <i>Boselaphus tragocamelus</i>	2.0
orangutan bornejský <i>Pongo pygmaeus pygmaeus</i>	1.0
osel somálský <i>Equus africanus somalicus</i>	1.1
ovce domácí – kamerunská <i>Ovis aries aries</i>	0.2
panda červená <i>Ailurus fulgens fulgens</i>	2.0
sika vietnamský <i>Cervus nippon pseudaxis</i>	1.4

	odchov
savci (Mammalia)	
tamarín žltoruký <i>Saguinus midas midas</i>	1.1
velbloud dvouhrbý – domácí <i>Camelus bactrianus</i>	1.1
veverka Prévostova <i>Callosciurus prevostii</i>	0.0.1
vlk hřivnatý <i>Chrysocyon brachyurus</i>	0.1
voduška červená <i>Kobus leche kafuensis</i>	2.1
vydra malá <i>Amblyonyx cinerea</i>	1.0
zebra Hartmannové <i>Equus zebra hartmannae</i>	2.0

	odchov
ptáci (Aves)	
alexandr malý <i>Psittacula krameri</i>	0.02
alexandr velký <i>Psittacula eupatria</i>	0.03
ara ararauna <i>Ara ararauna</i>	2.1
ara vojenský <i>Ara militaris</i>	0.1
kakadu Goffinův <i>Cacatua goffini</i>	0.1
korela chocholatá <i>Nymphicus hollandicus</i>	0.04
papoušek konžský <i>Poicephalus gulielmi</i>	0.01
papoušek vlnkovaný <i>Melopsittacus undulatus</i>	0.042
puštík bělavý pobaltský <i>Strix uralensis liturata</i>	1.1
raroh velký <i>Falco cherrug</i>	0.1
sova pálená <i>Tyto alba</i>	0.06
sovica sněžní <i>Nyctea scandiaca</i>	2.2
plazi (Reptilia)	
korálovka sedlatá honduraská <i>Lampropeltis triangulum hondurensis</i>	0.06
korálovka sedlatá sinaloaská <i>Lampropeltis triangulum sinaloae</i>	0.019
obožživelníci (Amphibia)	
pralesnička pruhovaná <i>Phyllobates vittatus</i>	0.01

**Ekonomické
oddělení**

Činnost ekonomického oddělení

Jana Černá

V roce 2006 Zoologická zahrada Ústí nad Labem zaměstnávala 59,52 přepočtených pracovníků.

Hodnocení ekonomické situace (v tis. Kč)

Položka	v tis. Kč
Nákup materiálu	2.290,48
Nákup krmení	3.046,79
Spotřeba pohonných hmot	404,09
Elektrická energie	2.615,07
Spotřeba vody + stočné	1.332,69
Opravy dlouhodobého majetku	911,57
Mzdové prostředky	12.450,63
Odvody z mezd	4.351,80
Odpisy dlouhodobého majetku	2.000,00
Ostatní náklady	7.044,18
Náklady celkem	36.447,30
Tržby ze vstupného	7.790,21
Ostatní výnosy (dary...)	617,22
Zapojení zisku z doplňkové činnosti (prodej, reklama, nájmy...)	1.837,06
Zapojení fondů	0,00
Příspěvek zřizovatele	23.563,97
Příspěvek MŽP na provoz	2.644,27
Výnosy celkem	36.452,73
Hospodářský výsledek (zisk)	5,43

Nejnákladnější položkou organizace jsou mzdy včetně odvodů. Průměrně dosahovaná mzda v roce 2007 činila 18.186 Kč na pracovníka.

Další významnou nákladovou položkou jsou náklady na krmení (**obr. 1**). Oproti předcházejícímu roku došlo k nárůstu těchto nákladů, a to v důsledku příchodu nových zvířat do zoo a zvýšení cen. Pro zajímavost mohu uvést, že v roce 2007 zvířata zkonsumovala přes 9 tun banánů, 4,8 tuny drůbežního masa, 12,36 tuny masa hovězího, 5,4 tuny ryb a 36 584 myší.

Náklady na elektrickou energii jsou v roce 2007 rozděleny na náklady na elektrickou energii pro běžnou spotřebu (1.366,29 tis. Kč) a náklady na spotřebu elektrické energie na chod tepelných čerpadel používaných pro vytápění celé zoo (1.248,75 tis. Kč).

Spotřeba vody je, pokud jde o objem, za posledních pět let stejná. Dochází k nárůstu nákladů za vodné a stočné v důsledku zvyšování cen. Největšími zvířecími spotřebiteli vody jsou lachtani (**obr. 2**) a tuleni. Celkem jsme spotřebovali zhruba 24 000 m³.

Prostředky na opravy dlouhodobého majetku z provozního rozpočtu zoo byly vynaloženy na následující účely: opravy motorových vozidel, oprava pavilonu šelem, oprava správní budovy, chlazení, drobné opravy u orangutanů a opravy bytového fondu zoo.

Významnou položkou jsou i investice a opravy z prostředků zřizovatele. Došlo k rekonstrukci bý-

valé budovy technického úseku, jejíž horní část byla přetvořena na restauraci, byl zakoupen vláček na přepravu návštěvníků z dolní části zoo k nejvyššímu bodu zahrady (**obr. 3**) a započala rekonstrukce ubytovny a výběhu po babirusách na ubytovnu a výběh pro tapíry.

Vlastní výnosy organizace jsou tvořeny příjmy ze vstupného, pronájmu, reklamy a darů od sponzorů.

V roce 2007 došlo k dalšímu nárůstu návštěvnosti (**obr. 4**), kdy počet návštěvníků dosáhl čísla 165 235, což je o 25 879 návštěvníků více než v roce 2006.

Průměrná cena vstupenky do zoologické zahrady, kterou zaplatil návštěvník v roce 2007, činila **46,98 Kč** (dospělí, děti, děti do tří let, ZTP, permanentní vstupenky atd.), ačkoli průměrné náklady na jednu vstupenku byly **220,58 Kč**. Rozdíl byl kryt ze zisku z doplňkové činnosti zoo (nájem, reklama, dary atd.) ve výši **11,12 Kč**, dále z příspěvků od zřizovatele (**146,36 Kč**) a Ministerstva životního prostředí ČR (**16,12 Kč**). MŽP přispívá na krytí části nákladů na chov ohrožených druhů zvířat a zvířat hendikepovaných, která jsou umístěna v zoo. Prostředky z MŽP byly použity na částečnou úhradu nákladů na krmení, energie, veterinární péči o chovaná zvířata, členství zoo ve světových svazech a sdruženích zoologických zahrad a na projekty zpracované a odsouhlasené UCSZ na podporu vzdělání a zachování biodiverzity světové fauny.

V doplňkové činnosti za rok 2007 byly příjmy tvořeny příjmy z nájmu bytů a nebytových prostor ve výši 708,04 tis. Kč, příjmy z reklamy 1.606,08 tis. Kč, tržbami z prodeje zboží 332,24 tis. Kč a ostatními příjmy 681,16 tis. Kč (příjmy z provozu skákacího hradu, prodeje krmení v dětském koutku zoo, provize od dodavatelů zboží atd.).

Výsledky hospodaření jsou i v roce 2007 ovlivněny skutečností, že

od 1. 10. 2004 se Zoologická zahrada Ústí nad Labem, p. o., stala po novele zákona č. 235/2004 Sb. plátcem daně z přidané hodnoty (dále DPH). Dle tohoto zákona odvádí zoo DPH jak z hlavní, tak z doplňkové činnosti – ekonomické činnosti.

Zdanitelným plněním z hlavní činnosti se v zoo na výstupu staly zejména tržby ze vstupného, ze kterého dle přílohy 2 výše citovaného zákona odvádí zoo sníženou sazbu DPH; v roce 2007 se jednalo o 5 %.

Z vedlejší činnosti se odvádí DPH zejména z příjmů z reklamy (19 %), prodeje suvenýrů (19 %), prodeje živých zvířat (5 %) a z likvidace kadáverů (19 %). Další činnosti, jako provoz skákacího hradu apod., jsou zařazeny do 19% sazby DPH. Osvobozeným plněním jsou pro účely zákona

ni šetření Finančního úřadu Ústí nad Labem s konstatováním, že námi zvolený postup a výklad zákona je správný. V červenci 2006 vyzval FÚ zoologickou zahradu k doložení skutečností uvedených v jednotlivých řádcích daňového příznání. Při místním šetření změnil Finanční úřad Ústí nad Labem stanovisko a konstatoval, že dle § 61 zákona č. 235/2004 Sb. je činnost zoologické zahrady zařazena do SKP 92.53, tedy do skupiny SKP 92, která sdružuje rekreační, kulturní a sportovní činnost, tedy činnosti osvobozené od DPH jak na výstupu, tak i vstupu. Protože však jednotlivé činnosti zařazené do SKP 92 nejsou přesně rozčleněny na části, kde by byly vyjmenovány pouze činnosti sportovní nebo činnosti kulturní či činnosti rekreační, není možné z daného členění SKP 92 jednoznačně určit,

tečňují ekonomické činnosti, jež vykonávají soustavně, a splňují i další podmínku, totiž že využívají hmotný a nehmotný majetek za účelem získání příjmů po celý rok. Rozhodující pro činnost zoo je její zřizovací listina, ve které je uvedeno, že „*hlavním účelem a posláním organizace ZOO Ústí nad Labem, p. o., je přispět k zachování biologické rozmanitosti volně žijících živočichů jejich chovem v lidské péči se zvláštním zřetelem na záchranu ohrožených druhů, jakož i výchova veřejnosti k ochraně přírody a vytvoření prostředí vhodného pro odpočinek, rekreaci a vzdělávání...*“. Z toho vyplývá, že zoo není kulturním zařízením, ale zařízením výchovným a rekreačním. Z přezkumu jednotlivých činností uvedených ve zřizovací listině ústecké zoo a jejich zařazení do SKP vyplynulo, že veškeré

o DPH dary na chov vzácných a ohrožených druhů zvířat.

Zdanitelným plněním na vstupu jsou všechny vstupy od plátců DPH pro hlavní, ale i doplňkovou činnost za materiál, zboží a služby zařazené do jednotlivých sazeb DPH v daném zdaňovacím období.

Poté co se zoo stala plátcem DPH, proběhlo v organizaci míst-

zda SKP 92.53 – činnost zoologických a botanických zahrad – spadá do té které kategorie, a jestli je tudíž ve smyslu § 61 osvobozeným plněním, na které se odvolává FÚ Ústí nad Labem – kulturní činností.

Dále zoo ve svém vyjádření uvedla, že osobami povinnými k dani jsou fyzické nebo právnické osoby, které samostatně usku-

činnosti jsou jiné než ty uvedené v § 61 písm. e) zákona č. 235/1992 Sb. Toto stanovisko bylo podáno jako vysvětlivka na FÚ a následně při poukázání na nesoulad mezi českým a evropským právem ve věci uplatnění DPH postoupeno na Ministerstvo financí ČR. Dosud nebylo dořešeno.

**Provozně-
-technické
oddělení**

Činnost provozně-technického oddělení

Jiří Hanzlík

Tak jako každý rok i v roce 2007 zasáhlo provozně-technické oddělení svými středisky údržby, dopravy a zahradnictví podstatnou měrou do chodu Zoologické zahrady Ústí nad Labem, a to jednak denním odstraňováním běžných závad, poruch či větších havárií, které v rozsáhlém 26ha areálu každodenně vznikají, a dále spoluprací při zajišťování větších dodavatelských investic a oprav. U těchto dodávek se jednalo v zásadě o koordinační činnost upřesňující napojení na stávající inženýrské sítě a rozvody v areálu zoo, o zajištění podmínek výstavby v souladu se specifickými požadavky nepřerušného chovu ohrožených druhů zvířat a dále pak o dokončovací práce vytvářející finální výsledky z hlediska návštěvníků (osazování kmenů – parkosů, umísťování velkých kamenů za pomoci těžké techniky, veškeré zahradnické práce vně i uvnitř nových výběhů). V neposlední řadě sloužilo ke spolupráci s externími dodavateli i středisko dopravy a mechanizace při výpomocích (zemní práce – UNC-060, WARINSKI a sklápěč AVIA pro přesuny a převozy zemi-

ny a ostatních materiálů (obr. 1) včetně mytí kropicím vozem).

Z drobné údržby bych jmenoval především dílenské práce (tesařské, truhlářské, zednické, elektrikářské, zámečnické a vodoinstalační), které byly oddělením komplexně zabezpečovány včetně výběru a zajištění dodávek vhodných materiálů. Vlastními pracovníky byly realizovány například tyto práce a úkoly:

– drobné zednické práce při údržbě pavilonů;

- montáž automatického napouštěcího systému spodního rezervoáru pitné vody pro dopouštění hlavního zásobníku v horní části zoo;
- truhlářské práce související s údržbou pavilonů se zvířaty;
- komplexní elektroúdržba;
- opravy kovového oplocení i dřevěné kulatiny kolem výběhu jelenů bělohuby v návštěvnické části obory;
- rekonstrukce hostinského pokoje ve správní budově;
- osazení 10 ks informačních panelů kolem expozic a na návštěvnických trasách ve spolupráci se vzdělávacím a propagačním oddělením;
- finální zahradnické úpravy tří nových dětských koutků, vybudovaných dodavatelsky firmou Tomovy parky, s. r. o.;
- dokončení druhé části Stezky dinosaurů ve spodní části areálu (obr. 2);
- dokončení přestavby horní části budovy provozně-technického oddělení na africkou restauraci (slavnostní otevření proběhlo v červenci 2007);
- v průběhu roku byla částečně opravena střecha objektu ustájení zeber;

- zahradnické středisko zabezpečovalo v sezoně šestkrát týdně (kromě neděle) sekání a dodávku zeleného krmiva rozvozem až do pavilonů a výběhů;
- středisko autodopravy zajišťovalo průběžně po celý rok servis strojů a automobilů našeho autoparku s ohledem na potřeby provozu celé zoo;
- v průběhu roku byly opraveny opadané, zvětralé a zničené části fasád objektů sloužících většinou jako technické zázemí pavilonů a sklady;
- oddělení zajišťovalo separaci, skladování a odvoz veškerého komunálního a živočišného odpadu vzniklého z činnosti zahrady a nájemců;
- středisko údržby zajistilo pravidelné revize elektronáradí a rozvodů NN dle plánu revizí pro jednotlivé objekty zoo;
- ve spolupráci s agenturou VaMa byla nonstop 24 hodin zajišťována ostraha areálu a úklidové práce při provozu dvou veřejných WC a kafilerního boxu pro potřeby města Ústí nad Labem i zoologické zahrady;
- ve spolupráci s externím správcem bytového fondu (Městské služby Ústí nad Labem, s. r. o.) byly zajištěny nezbytné opravy na objektech sloužících pro bydlení při sedmi uzavřených podnájemních smlouvách;
- v listopadu byla předána pronájemci bývalá karanténa Strádov do ročního pronájmu pro chov koní v objektu nové karantény.

PŘEHLED NEJVĚTŠÍCH OPRAV A INVESTIC

V průběhu uplynulého roku 2007 byla v areálu Zoo Ústí nad Labem zrealizována velká akce nesoucí název *Rozšíření návštěvnické infrastruktury cestovního ruchu v areálu Zoo Ústí nad Labem – revitalizace částí objektů a prostor*, dále byla provedena rekonstrukce horní části budovy technického úseku na restauraci Trappola ZOO, pro zajištění dopravy návštěvníků po areálu ústecké zoo, která má největší převýšení terénu ze všech

českých zoologických zahrad, byl zakoupen motorový vláček („zoo-vláček“), jenž byl uveden do provozu koncem dubna.

Zásadními zdroji financování byly dotace Magistrátu města Ústí nad Labem na investice a fond reprodukce majetku (dále FRM), který byl v průběhu roku doplňován odpisy majetku a neinvestičními dotacemi OMOS MmÚ.

hydroizolace střechy a do požadovaných parametrů upraveny veškeré vnitřní i venkovní povrchy (štukové omítky, bělinové obklady, protiskluzové dlažby atd.). Při přestavbě byly též vyměněny veškeré výplně otvorů (plastová okna a nové dveře včetně nového vstupu do 2. nadzemního podlaží stávající budovy přes dřevěnou terasu). Samostatně byla realizována

Stavební úpravy – restaurace

Ve spodní části zahrady byla rekonstrukcí prvního patra bývalé správní budovy technického úseku vybudována restaurace Trappola ZOO Ústí nad Labem. Dle projektu IDP, s. r. o., provedla přestavbu stavební firma JAPIS, s. r. o., v rozsahu, který umožnil zahájení provozu restaurace pro návštěvníky od 1. července 2007. Projekt počítal s celkovou kapacitou restaurace 70 návštěvníků, přičemž uvnitř jich může sedět 40 a na venkovní dřevěné terase 30. Napojení všech inženýrských sítí proběhlo na stávající rozvody zoo s osazením měřidel všech médií. Stavebně bylo nutno vybourat většinu stávajících příček, staticky zajistit panelový strop nad 1. nadzemním podlažím a postavit vnitřní zděné příčky na projektovanou vnitřní dispozici budoucí provozovny. Nově byly nality samonivelizační betonové podlahy a opatřeny keramickou dlažbou s patřičnou povrchovou úpravou. Dále byly provedeny nové

dřevěná terasa pro návštěvníky, která byla vystavěna převážně z bukového dřeva. Jedná se o samonosnou dřevěnou konstrukci postavenou na nových základových patkách, která je nesena dřevěnými sloupy z upravených kmenů dubu (**obr. 3**), podlaha je provedena z dubových podlahových fošen, dřevěné zábradlí a zastřešení podtrhují výsledný efekt vzdušné a moderní zastřešené dřevěné stavby pro návštěvníky. V rámci napojení inženýrských sítí byla hlavní kanalizační přípojka osazena odlučovačem (lapolem) pro zachycení tuků a mastnot. Při dokončování přestavby byl vytvořen nový vstup z Drážďanské ulice pouze pro návštěvníky restaurace a pomocí dvou turniketů a branky bylo vyřešeno komunikační propojení s areálem zoo. Součástí tohoto vstupu je i bezbariérový přístup pro tělesně postižené návštěvníky; pro překonání dřevěného schodiště byl realizován vlastní výtah u západního štítu rekonstruovaného objektu. Pronájemce nově

upravených prostor, firma Trappola Ústí nad Labem, zajistil veškeré gastronomické a technologické vybavení s ohledem na budoucí provoz restaurace a finální grafické provedení nátěrů a maleb s africkými motivy. V následujícím roce plánuje pronájemce dodávku pece pro přípravu pizzy. Rekonstruovaný objekt byl zdárně zkolaudován 22. června 2007.

Celkové náklady – 9.504,862 tis. Kč (bez DPH)

Rozšíření návštěvnické infrastruktury cestovního ruchu v areálu ZOO Ústí nad Labem – revitalizace části objektů a prostor

Tato bezpochyby největší akce roku 2007, která svým rozsahem zasáhla celý areál Zoo Ústí nad Labem, byla dle zpracované projektové dokumentace (firmou STAVEX MM) rozčleněna do následujících pěti stavebních objektů. Byla realizována dodavatelsky firmou JAPIS, s. r. o., a financována přímo z rozpočtu Města Ústí nad Labem.

SO-01 Revitalizace horního vstupu – rozšíření služeb návštěvníkům

V rámci tohoto stavebního objektu byly komplexně rekonstruovány prostory horního vstupu do zoo v severní části areálu. Celkové rekonstrukci se nevyhnula ani ocelová svařovaná příhradová

konstrukce s výplní plexičoček, která byla nahrazena moderním materiálem – polykarbonátem; vlastní nosná ocelová konstrukce pak byla očistěna, otryskána a nově natřena (obr. 4). V rámci zásadní přeměny horního vstupu bylo odbouráno narušené venkovní schodiště a dále byly oskány veškeré keramické obklady na vstupní terase, pokladně a ve vstupní části do prostoru horního vstupu. Na základě detailního průzkumu technického a statické-

ho stavu části objektu byla odstraněna prosklená stavba na vstupní terase, se kterou původní projektová dokumentace počítala jako s budoucím kioskem pro prodej nápojů. Stavebně byly upraveny a zatepleny veškeré vodorovné i svislé povrchy ve vstupním prostoru. Nově byly provedeny veškeré obklady a zadláždění včetně zlepšení odvodnění veškerých ploch. Při rekonstrukci bylo nově osazeno kombinované ocelové a dřevěné zábradlí. Plochy hlavního přístupového chodníku a dvou přístupů do vnitřních částí objektů byly zadlážděny do betonu ze žulových kostek. Rekonstruován byl též objekt horní pokladny, který byl rovněž upraven v kontextu materiálových změn celého vstupu. Stavební úpravy se zatím zaměřily pouze na venkovní část horního vstupu a pro dokončení bude nutno zrekonstruovat i vnitřní část, bývalou hlavní výměňo-

vou stanicí a veškeré vnitřní prostory kromě páté tepelné stanice, vybudované při přechodu zoo na nový systém vytápění v uplynulých letech. Nově vzniklý prostor pod horním vstupem byl adaptován na odpočinkovou terasu osazením pěti lavičkami se stoly. Tato terasa je zároveň výstupní stanicí zoovláčku a bude sloužit návštěvníkům hlavně v letních měsících, protože skýtá rozhled do horní části zahrady a dále do labského údolí směrem na Děčín.

SO-02 Větruše, hřiště pro nejmenší návštěvníky zoo

Revitalizace se dotkla i části pro nejmenší návštěvníky. Byly odstraněny částečně narušené a z hlediska bezpečnosti nevyhovující dřevěné prolézačky, houpačky a kolotoče. Realizace repliky Větruše si pak vyžádala i terénní úpravy. V těsném sousedství stávající Dětské zoo byly instalovány předem vyrobené prvky dětského nářadí a hraček, lavičky, replika Větruše a zastávky zoovláčku. Nově vzniklý mobiliář a herní prvky navázaly na jednotný architektonický a estetický výraz již dříve realizovaných tří dětských koutků, a to i svým technickým provedením z akátového dřeva.

SO-03 Centrum EVVO – zooškola dr. Heinricha Lumpeho

Základní ideou tohoto stavebního objektu byla přeměna zaměstnanecké jídelny v moderní prostory, které budou využity k prezentaci environmentálních programů, foto- a videosouborů, k přednáškám, konferencím a učebním hodinám pro školní kolektivy. S ohledem na špatnou statiku stávajícího schodišťového přístupu do 2. nadzemního podlaží rozhodl statik v průběhu přestavby jídelny o odstranění dvou-ramenného železobetonového předloženého venkovního schodiště s podestou. Pro nový vstup byla využita část objektu u západního štítu. Přístup do objektu nyní zajišťuje dřevěná lávka. Sociální zařízení bylo rekonstruováno, kuchyňský kout byl ponechán v původním rozsahu a vybavení.

Nově byl otevřen půdní prostor a vytvořen trámový podhled z pohledu návštěvníků zooškoly. Stěny a stropy byly obloženy sádkkartonem a celý prostor učebny byl zateplen vložím izolace za obklady a nad podhledy. Vstup byl proveden tesařskou úpravou krovu sedlové střechy (**obr. 5**) a byl též částečně zateplen. Nemalá pozornost byla věnována technickému vybavení centra EVVO, vnitřnímu osvětlení a strukturované kabeláži pro datové rozvody. Spuštění výukových programů a pravidelné činnosti EVVO se plánuje v jarních měsících roku 2008.

SO-04 Tři zastávky zoovláčku u parkoviště pro cyklisty

Tento stavební objekt zasahuje několik míst v areálu zoo. U hlavního vstupu z Drážďanské ulice,

pod platany v těsné blízkosti betonového oplocení areálu, byla postavena zastřešená, z akátového dřeva vyrobená nástupní stanice zoovláčku. Vstupní prostor byl vybaven čtyřmi dřevěnými stojany pro kola návštěvníků cyklistů. Celý prostor nástupní stanice je ideově dotvořen dřevěnou maketou drážního semaforu.

Druhá zastávka byla vytvořena před cukrárnou U geparda a je zároveň posezením pro konzumenty cukrárny. Místo bylo v rámci této stanice nově oploceno, doplněno stylovým posezením, mřížkou na popínavé rostliny směrem k výběhu zeber a zakryto pergolou z akátového dřeva.

Třetí zastávka vznikla u Dětské zoo a je koncepčně součástí dřevěné makety Větruše. Tato zastávka je pojata jako dřevěná stanice s traťovými rekvizitami (výhybkou,

nálevkou vody do lokomotiv, šraňky). Tato sestava byla realizována samostatně před prolézačkou Větruše (**obr. 6**).

SO-05 Revitalizace – úprava páteřní komunikace areálu zoo

Při opravě páteřní komunikace byly vytipovány nejvíce poškozené úseky, které pak byly kompletně vyspraveny, nově osazeny obrubníky, byly u nich provedeny úpravy šachtových poklopů a silničních vpustí včetně finálního položení nového živичného vrchního krytu vozovky. Stejným postupem byla upravena vjezdová část areálu, sloužící jako parkoviště pod budoucí zooškolou. V rámci stavebního objektu byly zrekonstruovány i další vybrané sjezdy z páteřní komunikace, chodníky a místní komunikace.

Stavební úpravy venkovních expozic pavilonu šelem

V souladu s plánem dokončení celkové přestavby pavilonu šelem, která v dílčích etapách probíhá již několik let, budou rozšířeny venkovní výběhy jižního průčelí pro kočkovité šelmy mezi expozicemi medvědů malajských a lvů konžských. V roce 2007 byla realizována projektová dokumentace, která počítá s posunutím současně půdorysně zalomené podezdívky na úroveň stávajících chodníků. Zároveň bude provedeno celoplošné prosklení pohledových stěn oddělujících návštěvníky od

zvířat, bude provedena nová výšková konfigurace okolních terénů kolem chodníku pro návštěvníky a stávajících výběhů, které budou nově rozděleny do tří velkých venkovních výběhů. Tento komplex bude následně zastřešen sítí, jako je tomu v případě expozice irbisů. Toto zastřešení bude neseno dvěma hlavními sloupy z uzavřeného dutého profilu doplněnými o čtrnáct pomocných sloupů po obvodě všech tří venkovních expozic.

Plánované náklady – 3.000 tis. Kč (bez DPH)

Pavilon tapírů

Ve druhé polovině roku byly zahájeny práce na novém pavilonu tapírů ve spodní části zoo (bývalá expozice babirus). Přízemní zděný objekt bude zakomponován do stávající terénní konfigurace chodníku pro návštěvníky (**obr. 7**). Po dokončení stavby budou návštěvníci moci vstupovat na část ploché střechy nového pavilonu. Součástí nového pavilonu bude i rekonstruovaný výběh včetně nově tvarovaného bazénu, nového oplocení, odstranění stávajících dřevěných palisád a celkového zahradnického dotvoření výběhu a prostor pro návštěvníky. Expozice bude slavnostně otevřena při zahájení letní sezony v roce 2008. Zdrojem financování je fond reprodukce majetku Zoo Ústí nad Labem. Akci zajišťuje svépomocí

svými pracovníky provozně-technické oddělení.

Nákup zoovláčku

Pro usnadnění pohybu návštěvníků po velmi svažitém terénu zoo s převýšením téměř 100 metrů rozhodlo vedení zahrady zajistit pro co největší jejich počet přepravu od vstupní pokladny do nejvyššího bodu, kterým je horní vstup do areálu zahrady. Na základě výběrového řízení byl jako nejvýhodnější vybrán a zakoupen vyhlídkový vláček od výrobce Peterka & synové z Batňovic v Podkrkonoší. Vláček sestává ze speciálního tahače (mašinky) a tří speciálních přívěsů (vagonků) pro dopravu celkem 36 osob. Provozní zkoušky prokázaly, že je mašinka schopna ve strmém areálu Zoo Ústí nad Labem bezpečně a bez problémů tahat všechny tři vagonky

i s pasažéry. Celá souprava byla homologována výrobcem, byla jí přidělena registrační značka a zoo získala souhlas k jejímu provozu na všech komunikacích města Ústí nad Labem. Odbor dopravy a silničního hospodářství Krajského úřadu Ústeckého kraje vydal souhlas k provozu příležitostné vnitrostátní osobní dopravy z hlediska silničního zákona a živnostenský odbor Magistrátu města Ústí nad Labem zoologické zahradě posléze vydal koncesní listinu na „silniční motorovou dopravu osobní – příležitostnou, vnitrostátní, provozovanou autobusy (ostatním silničním vozidlem pro přepravu osob)“. Vláček si získal u návštěvníků velkou oblibu a na základě požadavku města Ústí nad Labem byl využit i při vánočních trzích pořádaných ústeckým magistrátem na Mírovém náměstí v prosinci 2007.

Celkové náklady – 1.299 tis. Kč (bez DPH)

OSTATNÍ:

Provozně-technické oddělení pořádalo ve dnech 14.–16. listopadu 2007 zasedání Komise výstavby UCSZ (**obr. 8**). Toto setkání kolegů techniků z českých a slovenských zoologických zahrad dobře zapadlo do příprav oslav 100. výročí počátku aktivní ochrany zvířat na území dnešní zoologické zahrady a podle ohlasů všech účastníků se mimořádně vydařilo.

**Vzdělávací
a propagační
oddělení**

Činnost vzdělávacího a propagačního oddělení

Ing. Věra Vrabcová

NÁVŠTĚVNOST

V roce 2007 se potvrdil trend vzrůstající oblíbenosti zoologické zahrady jako turistického cíle, který byl zřejmý již v několika předchozích letech. Ústeckou zoologickou zahradu navštívilo celkem 165 235 návštěvníků, z toho bylo 87 240 dospělých a 77 995 dětí. V porovnání s rokem 2006 je to o 25 879 osob více, což představuje rekordní nárůst návštěvnosti v historii zoo. Zároveň se jedná o historicky třetí nejvyšší roční návštěvnost od

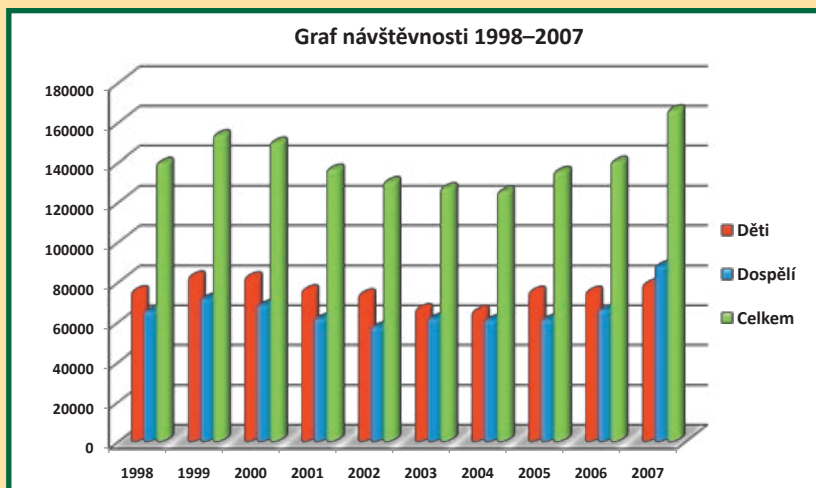

roku 1955, kdy začal být počet návštěvníků sledován a zaznamenáván. Dosud nepřekonaná hranice patří roku 1988 (178 143 osob) a roku 1986 (173 693 osob). Jubilejního 150 000. návštěvníka přivítala zoo na konci září (**obr. 1**). Velice zajímavý je nárůst počtu dospělých osob, který po 14 letech převýšil počet dětských návštěvníků. Oproti roku 2006 zaznamenáváme nárůst u dospělých o 22 168 osob, tedy zhruba 80 % z celkového nárůstu návštěvnosti, nárůst u dětí je „jen“ 3 711 osob. Pro přehlednost a větší názornost je zde uvedena tabulka vývoje návštěvnosti od roku 1955 a graf pohybu návštěvnosti za posledních 10 let.

V pokladnách zoo byl umístěn speciální počítačový program, který po zadání vstupních údajů může sledovat příchozí návštěvníky nejen podle jednotlivých kategorií, ale také podle mnoha dalších kritérií – jak jsou využívány jednotlivé slevy, kolik osob se účastní vlastních akcí, rozlišení podle místa bydliště a podobně. Návštěvníků, kteří byli ochotni prozradit své PSČ, bylo 71 %, 29 % tedy zůstává neznámých. Podle tohoto údaje jsme zmapovali, od-

Návštěvnost 1955–2007			
Rok	Děti	Dospělí	Celkem
1955	-	-	56 443
1956	-	-	40 307
1957	-	-	57 151
1958	-	-	70 977
1959	34 940	40 696	75 636
1960	36 525	39 110	75 635
1961	46 495	36 521	83 016
1962	42 883	47 139	90 022
1963	40 483	44 027	84 510
1964	45 265	44 734	89 999
1965	39 888	48 349	88 237
1966	39 635	46 716	86 351
1967	38 912	44 252	83 164
1968	30 110	42 039	72 149
1969	35 523	38 174	73 697
1970	29 352	33 248	62 600
1971	22 550	45 931	68 481
1972	21 600	51 303	72 903
1973	32 942	42 255	75 197
1974	42 947	37 356	80 303
1975	45 433	43 277	88 710
1976	70 044	30 303	100 347
1977	79 909	30 425	110 334
1978	59 298	51 756	111 054
1979	56 544	53 680	110 224
1980	60 865	54 047	114 912
1981	70 129	73 978	144 107
1982	74 300	66 911	141 211
1983	70 755	71 547	142 302
1984	73 686	76 964	150 650
1985	79 585	77 778	157 363
1986	89 148	84 545	173 693
1987	83 662	80 987	164 649
1988	85 759	92 384	178 143
1989	76 072	83 415	159 487
1990	61 999	65 302	127 301
1991	54 183	58 410	112 593
1992	63 777	63 691	127 468
1993	62 688	63 297	125 985
1994	61 645	53 938	115 583
1995	65 824	57 668	123 492
1996	74 511	62 220	136 731
1997	73 959	64 451	138 410
1998	74 555	64 258	138 813
1999	81 911	70 794	152 705
2000	81 532	67 456	148 988
2001	74 995	60 615	135 610
2002	72 938	56 365	129 303
2003	65 484	60 725	126 209
2004	64 233	60 053	124 286
2005	74 275	60 153	134 428
2006	74 284	65 072	139 356
2007	77 995	87 240	165 235

Graf návštěvnosti 1998–2007

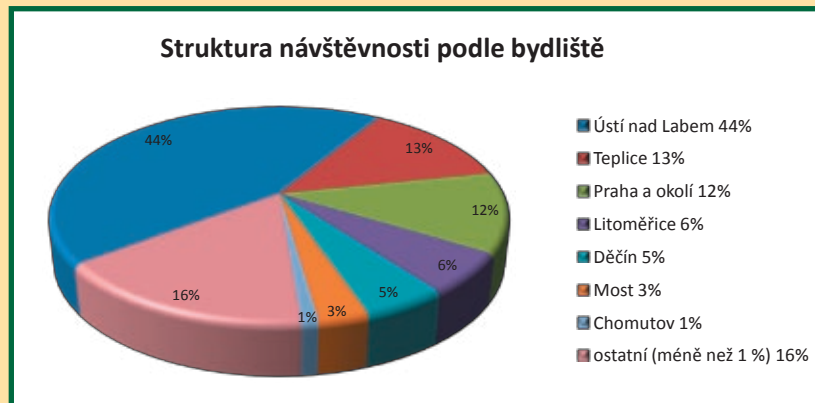

kud k nám návštěvníci nejčastěji přijíždějí, a výsledky procentuálně nejvýznamnějších oblastí jsou uvedeny v grafu Struktura návštěvnosti podle bydliště.

Vzrůstající obliba zoologické zahrady byla vedle příznivých klimatických podmínek také odrazem dlouhodobé koncepce zlepšování kompletního návštěvnického servisu v areálu zoo (například přeprava návštěvníků do horní části zahrady zoovláčkem, vybudování nových dětských koutků či otevření nové restaurace). Nezanedbatelným důvodem je budování nových moderních expozic a chov návštěvnicky zajímavých druhů zvířat, takže příchozí mají oprávněný pocit, že se v zoo nestále děje něco nového a každá návštěva je něčím překvapí.

AKCE PRO VEŘEJNOST

Pořadů a akcí pro děti i dospělé se uskutečnilo celkem 27. Z toho se v 18 případech jednalo o vlastní pořady zaměřené především

na děti, ve 4 případech o podobné akce spolupořádané v areálu zoo s jinými subjekty a ve 4 případech o dlouhodobější výstavy pořádané v areálu zoo. Dále se konala cestovatelská přednáška pro veřejnost, slavnostní křest fotografické publikace a dětský den uspořádaný na objednávku pro uzavřenou skupinu. Propagace akcí je zajišťována především prostřednictvím výlepkové služby v městské hromadné dopravě, elektronickou poštou médiím a informacemi na webových strán-

kách zoo. Na všechny vlastní akce je využito mediální partnerství s Ústeckým deníkem, Hitrádiem FM Labe a TV Lyrá, v některých případech také s Českým rozhlasem Sever, pravidelně se informace o pořádaných akcích objevují rovněž v Nových ústeckých přehledech a Ústeckých a teplických inzerátech, které vycházejí každý měsíc, dále v Městských novinách (dvouměsíčník) a na různých informačních serverech.

Přehled vlastních pořadů a akcí:

31. ledna–4. února: Za vysvědčení do zoo – Děti se samými jedničkami měly vstup zdarma, mimořádně se konalo cvičení lachtana Moritze.

10.–18. března: Jarní prázdniny v zoo – Pro rodiny s dětmi se v pavilonu exotária konal celodenní program s tematikou zaměřenou na aktuální kampaň EAZA na zachranu fauny a flóry Madagaskaru (Arovako i Madagasikara). V pavilonu byly připraveny soutěže využívající pohybovou aktivitu, ale i vědomosti a znalosti, vše v návaznosti na dané téma a zároveň na chovaná madagaskarská zvířata (**obr. 2**). Těto akce se celkem zúčastnilo 328 rodinných skupin.

1. dubna: Slavnostní zahájení letní sezony – V rámci akce proběhlo vyhlášení výsledků prvního ročníku ankety Zvíře roku a předání cen hlavním vítězům za účasti zpěváka Kamila Šřihavky, koncert skupiny Blue Eyes a souboru Terasáček. Návštěvníkům byla představena nová skupina nosálů červených, kteří byli poprvé

vypuštění do venkovního výběhu. Dále proběhlo veřejné vypouštění odchovů velkých papoušků ara do letní voliéry a premiéra medového stromu pro medvědy malajské v nově rekonstruovaném výběhu. Součástí programu byly

louce u restaurace Koliba probíhaly soutěže pro všechny dětské návštěvníky s odměnou pro každého a terasa restaurace hostila od 13:00 hod. Divadlo V pytlí s originálním představením, do kterého se zapojili i dobrovolníci z řad

do 22:00 hodin, a pro děti i jejich doprovod byl připraven pestrý program. Každý účastník obdržel u vchodu dárky a pamětní list. Průvodci účastníky postupně odvedli do pavilonu slonů, kde se mohli zblízka seznámit s našimi slonicemi a pohladit si je, a do Dětské zoo, kde se dostali do blízkého kontaktu s poníky, lamou, ovečkami a kozami. Následoval program u restaurace Koliba: pohádka Divadýlka Uličník, dětská diskotéka, malování na obličej a občerstvení. Dále byli účastníci po skupinách odvezeni vláčkem do střední části zoo, kde následovala prohlídka pavilonu exotária a pavilonu šelem. Zde byly ve spolupráci s organizací YMCA připraveny soutěže využívající lidské smysly, další stanoviště nabízelo možnost zblízka si prohlédnout a dotykem prozkoumat různé kůže, lebky a další přírodniny (**obr. 4**). V pavilonu exotária si děti mohly z bezprostřední blízkosti prohlédnout nejrůznější terarijní živočichy, na které si mohly i sáhnout. Celý večer zakončilo slavnostní cvičení lachtana Moritze.

18.–24. června: Sloní týden – Týden věnovaný dvacátému výročí příchodu populární slonice Delhi do ústecké zoo byl zahájen ma-

slavnostní křtiny mláděte žirafy Rothschildovy za účasti zástupců hotelu Vladimír a zoologický kvíz, kterého se aktivně zúčastnilo 123 rodin.

5.–9. dubna: Velikonoce v zoo – Tradiční velikonoční kvíz „O vejce ptáka nandu“ s velikonočně-zoologickou tematikou. Kvíz byl součástí zakoupené vstupenky a zúčastnilo se ho 146 rodinných skupin.

22. dubna: Den Země v zoo – Program, kterého se mohli aktivně zúčastnit všichni návštěvníci, byl zaměřen na Mezinárodní den Země a s ním spojenou celoevropskou kampaň AROVAKO I MADAGASIKARA – ZACHRAŇME MADAGASKAR. Děti ze ZŠ Povrly, Krupka (Masarykova ZŠ a MŠ), Litoměřice (Na Valech), Teplice (Buzulucká) a Most (Svážná) si připravily své vlastní aktivity a projekty, které představily na stanovištích v areálu zoo. Každý návštěvník si mohl zakoupit výrobek či se aktivně zapojit při tvorbě a přispět finančním darem, přičemž celý výtěžek byl věnován na projekt záchrany parosníčky rajské. Na

publika. Poté byla vyhodnocena soutěž pro SŠ o nejlepší prezentaci v programu PowerPoint (všechny práce byly po celý den promítány v pavilonu šelem) a závěr patřil skupině bubeníků s africkými rytmy Onomatopoetika.

26. května: Kočičí den – Den zaměřený na chov kočkovitých šelem v ústecké zoo. Součástí programu byly slavnostní křtiny adoptivního rodiče, malování kočičích obličejů (**obr. 3**), společná prohlídka expozic velkých koček a koncert pěveckého sboru Kořata v pavilonu šelem. Program byl zakončen oslavou pátých narozenin gepardice Jane, jediného geparda na světě s úspěšně aplikovaným umělým kloubem.

1. června: Noc snů – Akce pořádaná pro dlouhodobě nemocné a hendikepované děti. Před jedenácti lety byla vyhlášena Zoologickou zahradou Rotterdam a počet jejích účastníků se postupně rozrostl na více než 100 zoo z celého světa. Ústecká zoo se zapojila již podruhé. Akce se konala po zavírací době, od 19:00

lou slavností k tomuto výročí. Dále byla v pavilonu slonů instalována výstava dětských kreseb, které vytvořili žáci ústeckých škol a školek

v rámci soutěže vyhlášené Domem dětí a mládeže. V prodeji se objevil nový plakát s našimi slony a probíhal sloní kvíz. Lákavou nabídkou byla prohlídka zákulisí pavilonu slonů, která se pro zájemce konala každý den po pravidelném cvičení ve 14:30 hodin. Také byla vyhlášena akce Dárek za dárek, při níž každý, kdo přinesl pro Delhi nějakou pozornost v podobě vhodného krmení (ovoce, zeleninu, piškoty, tvrdé pečivo, rýži apod.), dostal u pokladny originální dárek – kartičku se sloní žíní pro štěstí. Celý týden vrcholil v sobotu 23. června, kdy se v roli chovatele slonů představil známý herec a moderátor pořadu „Uděláme cokoli“ Tomáš Matonoha.

29. června–1. července: Za vysvědčení do zoo – Děti se samými jedničkami měly vstup do zoo zdarma.

22. července: Medvědí den – Program k dvacátému výročí chovu medvědů malajských v ústecké zoo. V roli chovatelky medvědů se představila zpěvačka a herečka Lucie Vondráčková, která dále v pavilonu šelem uspořádala autogramiádu. Po celý den probíhal medvědí kvíz a děti si mohly nechat namalovat medvědí obličej. Program zakončil koncert rockové skupiny Medvěd 009, jejíž členové před vystoupením slavnostně adoptovali medvědice Bibi, kterou vybrali jejich

fanoušci v internetové anketě z celkové nabídky šesti medvědů. Součástí programu byly originální nafukovací atrakce firmy Coca-Cola.

1. září: *Opičí den v zoo* – Program u příležitosti dvacátého výročí chovu gibbonů. Ti dostali dort, dobrůtky a dárky. Divadlo V pytlí předvedlo originální skeč Zrcadlo a pro zájemce bylo připrave-

byl populární zpěvák Stanislav Hložek, který rovněž zazpíval a uspořádal autogramiádu. Do programu se zapojila i Coca-Cola se svými atrakcemi a loterií, při které každý vyhrával. V tento den měly děti v doprovodu dospělé osoby 50% slevu jako dárek zoologické zahrady k začátku školního roku.

9. září: *Podejme si ruku* – Třetí ročník festivalu pro postižené spoluobčany, tentokrát pod záštitou ministra zemědělství Mgr. Petra Gandaloviče. Ten celou akci osobně zahájil a pokřtil pěťici mláďat síků vietnamských. V areálu zoo probíhal stánkový prodej výrobků chráněných dílen (**obr. 5**), v prostoru restaurace Koliba pak vystoupení zájmových kroužků ústavů sociální péče a dalších specializovaných zařízení a vystoupení dvojice Vanda a Standa. Závěr patřil koncertu Ivana Hlase a jeho Tria. Po celý den rovněž probíhala prezentace zdravé výživy Den bezpečných potravin a soutěže pořádané partnerem akce Poštovní spořitelnou, a. s. Její zástupci společně s Ivanem Hlasem na úplný závěr pokřtili mlá-

no malování na obličej. Součástí programu byly křtiny čtyř opičích mláďat. Kmotrem a hostem dne

děta jelenů bělohubých. Všichni postižení s průkazkami ZTP a ZTP-P měli vstup zdarma.

28. září: *Václavský den v zoo* – Dárkové odpoledne ke státnímu svátku, při němž všichni Václavové a Václavy měli vstup zdarma. Součástí programu byly slavnostní křtiny mláděte lenochoda dvouprstého za účasti známého imitátora Václava Faltuse, malování na obličeje a vystoupení harmonikáře Pavla Vlka v pavilonu exotária.

6. října: *Den zvířat a jejich adoptivních rodičů* – Tradiční poděkování sponzorům našich zvířat mělo podobu společné projížďky vláčkem po areálu zoo se zaměřením na novinky právě končící hlavní sezony. Součástí byly křtiny mláděte orangutana bornejského za účasti slavných atletů Tomáše Janků a Kateřiny Baďurové, vystoupení skupiny historického šermu Hartigo, vystoupení hudebního souboru Clarinet Society, vernisáž výstavy výtvarného umění Tanzanie s přednáškou Ilony Fúzekové, předání zlatých certifikátů dlouholetým adoptivním rodičům a posezení s pohoštěním v nové restauraci Trappola ZOO.

19.–20. října: *Divoká srdce* – Slavnostní křest exkluzivní fotografické publikace *Divoká srdce* vydané u příležitosti nastávajícího 100. výročí založení Lumpeparku. Autor knihy fotograf Petr Slavík v ní zachytil zvířata ústecké zoo neobvyklým pohledem. První večer proběhl křest pro zvané hosty za účasti primátora města Ústí nad Labem Mgr. Jana Kubaty, moderátorky Petry Volákové a dalších českých hostů (**obr. 6**). Součástí programu byla výstava fotografií Petra Slavíka v pavilonu šelem, vystoupení Divadla V pytlí, vystoupení skupiny historického šermu Hartigo a afrických bubeníků. Další den proběhla akce pro veřejnost spojená s autogramiádou Petra Slavíka.

25.–28. října: *Stezkami zoo* – 14. ročník tradičního vědomostního kvízu o zvířatech naší zoo o ceny, které věnovalo Knihkupectví Pod věží. Na závěr, 28. října, byla připravena Pohádková neděle, během níž si děti mohly vydlat strašidlo z dýní nebo vytvořit masku zvířátka. Zúčastnilo se 192 osob.

4. prosince: *Stopem po Tanzanii* – Cestovatelská přednáška a projekce Ilony Fúzekové, spojená s prodejem tradičních výrobků lidové tvořivosti této africké země, se konala v prostoru restaurace Trappola ZOO.

27. prosince: *Vánoční zpívání v zoo* – Tradiční vánočně laděný program v pavilonu šelem. Hudební vystoupení souboru Terasáček a představení Sváťova dividla „O koblížkovi“. Součástí programu byly slavnostní křtiny mláděta pandy červené za účasti populárních hereček Zuzany Vejvodové a Andrey Elsnerové. Mláďata dostala jména Pat a Mat.

Přehled akcí spolupřátaných s jinými subjekty:

1. května: *1. máj v zoo s Českým rozhlasem Sever* – Hlavní program proběhl na terase restaurace Koliba, kde bylo připraveno velké množství soutěží pro děti a dětská diskotéka. Zlatým hřebem byl koncert populární skupiny Maxim Turbulenc. Na závěr její členové společně se zástupci Českého rozhlasu Sever a Ústeckého deníku pokřtili mláďata velbloudů

na terase restaurace Koliba. Pod vedením zkušených moderátorů zde soutěže o ceny střídaly dětskou diskotéku a také divadlo s populárními postavkami Pimpulou a Bimbulou. Na louce u horní pokladny paralelně probíhal Den Policie ČR s ukázkami výcviku služebních psů a předváděním moderní techniky, kterou si mohl každý zájemce vyzkoušet. Program zakončily křtiny dvou mláďat zebry Hartmannové za účasti písničkáře Míry Kuželky a ředitele Hitrádia FM Labe. Speciálním dárkem pro nejmenší byl skákací hrad, zdarma umístěný nedaleko Dětské zoo.

12. května: *Po liščí stopě* – Třetí ročník přehlídky pořádané organizací Junák – svaz skautů a skautek České republiky. Po celém areálu zoo byla rozmístěna stanoviště, kde dětská návštěvníci plnili různé úkoly, v pavilonu šelem byla připravena výstava ručních prací světlušek a včítat nazvaná Zažijme světýlko.

29. září: *Mámo, táto, nekuřte* – Komponovaný program agentury Axios s tematikou odvykání kouření.

dvouhrbých, jejichž jména byla vybrána na základě posluchačské soutěže ČRo Sever. Od 29. dubna rovněž probíhal tradiční kvíz s názvem *Láska v přírodě*.

3. června: *Dětský den s Hitrádiem FM Labe* – Pestrý program

Přehled výstav:

1.–13. května: *Výstava fotografií Petra Slavíka* – Výstava fotografa divočiny Petra Slavíka probíhala v pavilonu slonů a představila průřez tvorbou autora. Byla doplněna projekcí dokumentu *Jak*

vzniká kniha, který představil autorovu připravovanou publikaci *Divoká srdce* s fotografiemi zvířat ústecké zoo.

5.–28. května: *Výstava fotografií magazínu Lidé a Země* – Putovní výstava renomovaných českých fotografů, spolupracovníků cestovatelského magazínu *Lidé a Země*, měla svoji premiéru v pavilonu šelem ústecké zoo. Odtud pak pokračovala do dalších dvanácti míst v ČR.

20.–22. června: *Výstava kaktusů* – Výstava pořádaná Českým svazem kaktusářů, která má dlouholetou tradici, se konala ve spodní části zoo. Vystavené exponáty si mohli zájemci rovněž zakoupit (**obr. 7**).

6. října–4. prosince: *Výtvarné umění Tanzanie* – Prodejní výstava obrazů tanzanských umělců probíhala v interiéru restaurace Trappola ZOO. Část výtěžku byla věnována na chov vzácných a ohrožených druhů zvířat v ústecké zoo.

Komerční akce:

20. června: *Dětský den MÚ Krupka* – Akce na objednávku pro děti z Krupky. Společná prohlídka krmení tuleňů, enrichment orangutanů a cvičení lachtana. Projížďka zoovláčkem, program v areálu restaurace Koliba (dětská diskotéka, představení Pimpula a Bimbula). Program byl zakončen návštěvou a společným focením u slonic Kaly a Delhi.

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA, VZDĚLÁVÁNÍ A OSVĚTA

Pro zájemce z řad všech typů škol slouží nabídka výchovných a vzdělávacích programů s využitím areálu zoo. V roce 2007 bylo v nabídce vzdělávacího a propagačního oddělení 15 různých výukových programů, z nichž některé jsou připraveny ve více variantách podle věku účastníků. Další činností v tomto směru jsou komentované prohlídky s průvodcem zaměřené na problematiku ochrany vzácných druhů zvířat. Nejvíce je tato nabídka využívána v měsících květnu, červnu a září. Bylo provedeno celkem 81 těchto

aktivit, z toho bylo 68 výukových programů a 13 komentovaných prohlídek. Celkem se jich zúčastnilo 2 224 dětí a studentů.

Další aktivitou v oblasti EVVO je účast a lektorská činnost na projektových dnech pořádaných školskými zařízeními a dalšími subjekty zabývajícími se ekologickou výchovou. Lze konkrétně jmenovat projektové dny Praktické školy v Trmicích, ZŠ Svážná Most, ZŠ Vejprty a ZŠ Litoměřice, další program byl připraven v rámci letního tábora v Kralovicích. Významná

kteřá proběhla v naší zoo již potřetí, a to od 4. do 12. července. Této prázdninové akce se zúčastnilo celkem 18 dětí z celé České republiky (**obr. 8**).

Zcela výjimečnou aktivitou se stalo zhotovení dětské počítačové hry s názvem *Jonáš a zvířátka*, která je určena dětem předškolního věku. Hlavní postavičkou je skřítek Jonáš, který děti provází ve dvanácti jednotlivých hrách zoologickou zahradou. S ním si děti osvojí základní znalosti a dovednosti budoucího prvňáčka. Ilu-

byla účast na ekologické konferenci pořádané ZŠ Svážná v Mostě s aktivním příspěvkem na téma spolupráce zoo a školských zařízení. Ke konci roku proběhl v pavilonu šelem ekologický seminář pro učitele, pořádaný Střediskem ekologické výchovy Sever, Litoměřice. V jeho rámci proběhla také prezentace naší zoo zaměřená na mezinárodní záchranné programy.

Do této sféry patří také přednáška pro seniory, která se uskutečnila v květnu v Domově pro seniory Velké Březno.

Významnou aktivitou tohoto charakteru je Letní univerzita juniorů (LUJ), pořádaná Středoevropskou asociací přátel zoo (CEAF),

strace vytvořila Lucie Dvořáková a celý projekt vznikl zejména díky finanční podpoře společnosti Severočeská plynárenská.

Začátkem roku proběhla výtvarná soutěž pořádaná Domem dětí a mládeže Ústí nad Labem na téma „Naše zoo“ za aktivní pomoci pracovníků oddělení. Vítězné práce byly vystaveny v průběhu Sloního týdne v pavilonu slonů.

Pracovník oddělení již třetím rokem působí ve funkci místopředsedy Poradního sboru EVVO pro Ústecký kraj.

PŘEDVÁDĚCÍ AKCE SE ZVÍŘATY

Tradiční záležitostí jsou předváděcí akce, které využívají přirozených vlastností zvířat nebo úzkého

kontaktem s nimi. Mezi akce tohoto druhu patří velice populární cvičení lachtana Moritze, které je doplněno komentářem chovatelů. Cvičení se koná v letní sezoně třikrát za den a je návštěvníky velice vyhledáváno; v zimě je počet cvičení omezen.

Procházka slonů po areálu zoo se koná jednou denně v pravidelné době, kdy chovatelé převádějí slony z pavilonu do výběhu a využívají atraktivní způsob prezentace těchto zvířat. Pro návštěvníky je setkání se slony nezapomenutelným zážitkem.

Cvičení slonů ve výběhu se koná také jednou denně a je v podstatě ukázkou práce chovatelů se zvířaty při kontaktním chovu. Cvičení je doplněno připraveným komentářem podkresleným hudbou, na jeho konci odpovídají chovatelé na dotazy návštěvníků.

Krmení tuleňů se koná v letní sezoně dvakrát denně a je opět doplněno komentářem chovatelů (**obr. 9**).

Krmení a enrichment orangutanů bornejských se koná jednou denně a předvádí návštěvníkům zajímavý způsob předkládání potravy. Účelem je ztížit orangu-

tanům její nalezení využitím různých úkrytů a tak je přinutit k větší aktivitě. Tímto způsobem se rozvíjejí jejich intelektuální i pohybové schopnosti. Krmení je doplněno připraveným komentářem, pro všechny návštěvníky je po celý den v Bornejském pavilonu promítán dokument o rodině orangutanů zaměřený právě na enrichment.

Medový strom pro medvědy malajské využívá přirozených schopností zvířat, kdy medvědi šplhají po velkých parkosech či se pohybují po výběhu a hledají ukrytou potravu. Med se jim předkládá pouze sporadicky, většinou se jedná o nejrůznější ovoce či pečivo. Atrakce je doplněna namluveným komentářem.

Krmení piraň v pavilonu exotária se koná pouze jednou týdně, častější krmení způsobovalo malý zájem ryb o předkládanou potravu.

V letním období jsou u menších dětí velice oblíbené jízdy na ponících. V prázdninových měsících se konají denně, na začátku a konci sezony pak pouze o víkendech. Pro městské děti před-

stavuje setkání s malým koněm silný zážitek.

ADOPCE, FINANČNÍ DARY, REKLAMA

Velice výraznou finanční pomocí je systém tzv. adopce zvířat, který v zoo funguje od roku 1990. Zanedbatelné nejsou ani další formy pomoci a spolupráce – sponzorství, finanční či věcné dary, reklama v areálu zoo či barterové smlouvy. V roce 2007 bylo takto získáno celkem 2.832.690 Kč, což je o 972.389,50 Kč více oproti roku 2006. Největší částka souvisí s reklamou a činí 1.676.779 Kč, finanční dary včetně výtěžku z kasiček v areálu zoo činí 433.821 Kč a adopce 722.090 Kč. Co se týče adopcí, stále více se osvědčuje systém zavedený na webových stránkách, kde je možno objednat si adopci přímo elektronickou poštou. Nárůst počtu adoptivních rodičů oproti předešlému roku činil 43 smluv, počet se tak zvýšil ze 142 na 185 adoptivních rodičů. Finančně se jedná o nárůst dokonce o 310.240 Kč, což je více než o třetinu. Potvrdil se potěšující trend nárůstu zájmu o adopci „dražších“ zvířat.

Adoptivní rodiče za rok 2007

Jméno	Adoptované zvíře	Částka v Kč
1. skupina Dětského domova Střekov, Ústí nad Labem	tamarin žlutoruký	4.800,-
Agentura Práce, Lenka Gadasová, Ústí nad Labem	pekari páskovaný	4.000,-
Andrašková Jana, Mšené-Lázně	želva čtyřprstá	500,-
Ansorgovi Martin a Kristýna, Ústí nad Labem	kajman zakrslý	1.500,-
Bednář Pavel a Kleinová Dagmar, Teplice	agama vodní	500,-
Beran Miroslav, Ústí nad Labem	páv korunkatý	1.000,-
Best Western Hotel Vladimír, Ústí nad Labem	žirafa Rothschildova	35.000,-
Bílských Jaroslava + Kamil, Ústí nad Labem	sovice sněžní	1.000,-
Boháčková Petra Broskev, Praha 9	tropická žabka	500,-
Borůvková Dagmar, Ústí nad Labem	páv korunkatý	1.000,-
Brandová Petra, Neštětice	agama vodní	500,-
Brtna Miroslav, J. Ježka 169/8, Most	páv korunkatý	1.000,-
Brůhová Lenka, Most	želva nádherná, pralesnička azurová	1.000,-
Brunswick bowling centrum, s. r. o., Litvínov	slon indický	60.000,-
Bůll Aleš, Ústí nad Labem	korunáč vějířový	2.500,-
Bureš Jaroslav, Ústí nad Labem	kočka rybářská	3.000,-
Bureš Petr, Ústí nad Labem	pralesnička azurová	500,-
Bureš Zdeněk, Ústí nad Labem	hroznýšovec kubánský	500,-
Burešová Naďa, Ústí nad Labem	aguti Azarův	3.000,-
Camara Samuel, Ústí nad Labem	ara vojenský	2.500,-
CEAF – středoevropská asociace přátel zoo, Plzeň	vari černobílý	2.500,-
Černocká Petra, Praha 10	orangutan bornejský	10.000,-
Dragon klub Tai chi Kung fu, Teplice	plameňák růžový	2.500,-
Dřevínek Karel, JUDr., Praha 3	2x rosomák sibiřský	30.000,-
Dufek Jiřík, Ústí nad Labem	želva nádherná	500,-
Dvořáková Marta, Chodov u Karlových Varů	varan Gouldův	1.000,-
Eislerová Hana, Chabařovice	kočka rybářská	2.400,-
Expres, spol. s r. o., Ústí nad Labem	žirafa Rothschildova	35.000,-
Flekovi Zdeňka a Jan, Lovosice	puštík obecný	1.000,-
Flídrová Petra, Most	agama	500,-
Franěk Antonín, Ústí nad Labem	alexandr čínský	500,-
Fridrich Miloslav, Ústí nad Labem	želva nádherná	500,-
Frintová Libuše, MUDr., Litoměřice	nosál červený	3.000,-
Frintová Tereza, Teplice	surikata	3.000,-
Gottliebová Lucie + Svoboda Aleš, Ústí nad Labem	kosman zakrslý	3.000,-
Gregorová Marcela, Ústí nad Labem	husice egyptská	1.000,-
Grunt Stanislav, Litoměřice	korálovka	500,-
Gymnázium Jateční, sekunda A, Ústí nad Labem	nosál červený	3.000,-
Hantych Miroslav, Ústí nad Labem	irbis	20.000,-

Jméno	Adoptované zvíře	Částka v Kč
Hanzlík Jiří, Chabařovice	anoa nížinný	4.000,-
Hašková Jitka, Ústí nad Labem	páv korunkatý	1.000,-
Havránková Božena, Louny	mara stepní	3.000,-
Hodinářství Jiří Němec, Ústí nad Labem	tamarín žlutoruký	5.000,-
Hodinářství Václav Macek, Ústí nad Labem	puštík bělavý	1.000,-
Holanová Jitka, Ing., Krupka	levhart perský, lvíček zlatý, veverka Prévostova, 3 turaka	17.500,-
Humhej Ivan, MUDr., Ústí nad Labem	2 agamy	1.000,-
Hýský Josef, Teplice	kožnatka čínská	500,-
Chocholatý Jan, Roudnice nad Labem	veleštír	500,-
Janků Tomáš a Baďurová Kateřina, Velké Přílepy	orangutan bornejský	40.000,-
Jaroš Míša, Ústí nad Labem	piraňa plodožravá	500,-
Jaroš Pavel, Ing., Ústí nad Labem	korálovka	500,-
Jeřábková Viktorie, Ústí nad Labem	arassari černohrdlý	1.000,-
Jílková Zuzana, Ústí nad Labem	kočka krátkouchá	2.000,-
Jindra Pavel, Smržovka	fosa	5.000,-
Juhászová Helena, Újezd nad Lesy	3 tropické žabky	1.500,-
Jungmannová Eva, Praha 6 – Ruzyně	sup himálajský	3.500,-
Jůza Pavel, Ústí nad Labem	ocelot velký	5.000,-
Karbula František, Kadaň	leguán kubánský	1.000,-
Kastnerová Tereza, Ústí nad Labem	rosnička australská	500,-
Kaše-Lukschová Petra, Mgr., Praha 9 – Hloubětín	lemur kata	5.000,-
Klement Vladimír, Chodov u Karlových Varů	varan Gouldův	1.000,-
Knorrová Lenka, Oldřichov u Duchcova	pralesnička azurová	500,-
Kohout Petr, Praha 9	lenochod dvouprstý	8.400,-
Kolmanová Martina, Litvínov	veleštír	500,-
Kotala Zdeněk, Teplice	puštík bělavý	2.000,-
Koukalová Marie, Ing., Jiříkov	papoušek vlnkovaný	500,-
Koutecká Marta, Libochovany	alpaka	1.500,-
Kraus Martin, Ústí nad Labem	želva amboinská	1.000,-
Krausová Petra, Ústí nad Labem	korálovka	500,-
Krejčí Jan, Optika J&J, Litoměřice	adax, krajta písmenková, kajman zakrslý, hrabatka drsná, užovka červená, veleštír	10.000,-
Kříž Josef, Ing., Chlumeck	kajman zakrslý	1.500,-
Kšířová Květuše, Roudnice nad Labem	papoušek vlnkovaný	500,-
Kubištová Jitka, Ústí nad Labem	puštík bělavý	2.000,-
Lauková Hana, Most	sova pálená	1.000,-
Lauková Milada, Most	pony shettlandský	5.000,-
Lingua Universal, soukromá ZŠ a MŠ, Litoměřice	kosman zakrslý	3.000,-
Lorencová Sadvská Marcela, Ústí nad Labem	surikata	3.000,-
Losová Eva, Ústí nad Labem	papoušek královský	1.000,-

Jméno	Adoptované zvíře	Částka v Kč
Lustyková Darina, Ústí nad Labem	hrabátka drsná	500,-
Lužina Jan, Teplice	majna Rothschildova	1.000,-
Lužinová Eliška, Teplice	arassari černohrdlý	1.000,-
Lužinová Veronika, Teplice	kajman zakrslý	1.500,-
Maierová Veronika, Bc., Ústí nad Labem	veverka Prévostova, leguán kubánský, agama vousatá	3.000,-
Mandovcová Dagmar, Ústí nad Labem	mara stepní	3.000,-
Marečková Petra, Ústí nad Labem – Božtěšice	pralesnička azurová	500,-
Maršálek Hanuš, Ústí nad Labem	nosál červený	3.000,-
Měď Povrly, a. s., Povrly	hulman jávský	10.000,-
Mexicana Restaurant Brunswick Club Klíše, Ústí nad Labem	medvěd malajský	15.000,-
Mojžišková Alena, Oldřichov u Duchcova	mara stepní	3.000,-
Moravcová Věra, Ing., Roudnice nad Labem	želva uhlířská	500,-
Moravec Péťa, Roudnice nad Labem	želva uhlířská	500,-
Mukenšnáblová Pavla, Ústí nad Labem	želva nádherná	500,-
Musil Karel a Julie Bystroňová, Kamenice	korálovka	500,-
Najnarová Jana, MVDr., Ústí nad Labem	korálovka	500,-
Nosková Hana, Opava	tuleň obecný	2.400,-
Nováková Jana, Ústí nad Labem	6 kaloňů pobřežních, tapír jihoame- rický, krajta mřížkovaná, tapír, 2 lori, korunáč, tyran	29.500,-
Nováková Pavla, Ústí nad Labem	kapybara	3.000,-
Novotná Adélka – BAMBINO, Ústí nad Labem	surikata	3.000,-
Novotná Petra, Mgr., Ústí nad Labem	želva uhlířská	500,-
Novotný Michal, Ústí nad Labem	2 leguáni kubánští	2.000,-
Novotný Pavel + Kosová Ivana, Neštětice	sklípkan	500,-
Olexa Antonín, Ústí nad Labem	krajta mřížkovaná	1.000,-
Opavová Radka, Mgr., Ústí nad Labem	2 želvy nádherné	1.000,-
Palánová Hana, Most	tlamovec	500,-
Pelánová Václava, Ústí nad Labem	chameleon pardálí	1.000,-
Pivková Eva, Chodov u Karlových Varů	surikata	3.000,-
Pospíšil Jaromír, Ing., Jílové	serau malý	5.000,-
Poštolková Marcela, Ústí nad Labem	sovice sněžní	1.000,-
Potůčková Kateřina, Praha 4	papoušek vlnkovaný	500,-
Pracný Jiří, Praha 8	orangutan bornejský	10.000,-
Prachařová Martina, Ústí nad Labem	lvíček zlatý, tropická žabka	5.500,-
Prchal Petr, Ústí nad Labem	korálovka	500,-
Profítec, Ústí nad Labem	7 želv uhlířských	3.500,-
Purš Miroslav, Ústí nad Labem	veleštír	500,-
Puršová Šárka, Ústí nad Labem	užovka červená	500,-
Reichert Radek, Česká Lípa	kosman zakrslý	3.000,-

Jméno	Adoptované zvíře	Částka v Kč
Ryba David, Praha 4 – Háje	2 želvy nádherné	1.000,-
Řeřicha Jan, Ústí nad Labem	fosa	5.000,-
Sábo Miroslav, Ústí nad Labem	ara vojenský	2.500,-
Salvetová Alena, Neštěmice	želva nádherná	500,-
Schořová Jarmila, Krabčice	ara arakanga	2.500,-
Schořová Lenka, Roudnice nad Labem	2 kočky slaništní, pony shettlandský	10.800,-
Slámová Anna, Ústí nad Labem	pralesnička azurová	500,-
Sobotková Monika, Ústí nad Labem	tamarín žlutoruký	3.000,-
SRPŠ při ZŠ Anežky České 702/17, Ústí nad Labem	pony shettlandský	5.000,-
Starecký Miloslav, Ústí nad Labem	vydra malá	3.000,-
Strnadovi Ivana a Libor, Louny	rosnice siná	500,-
Střední škola Trmice, p. o.	veleštír	500,-
Střihavka Kamil, Praha 5	2 levharti mandžusť	16.000,-
Sušický Pavel, MUDr., Ústí nad Labem	vlk hřivnatý	10.000,-
Šafařovský Martin + Honigová Dita, Ústí nad Labem	amazoňan žlutolící	1.500,-
Šamša Vladimír, Jiříkov	želva amboinská	1.000,-
Šedivá Radka, Ústí nad Labem	želva čtyřprstá	500,-
Šlégrová Eva, Ústí nad Labem	páv korunkatý	1.000,-
Šnajdr Roman + Makovská Gabriela, Ústí nad Labem	želva uhlířská	500,-
Šoltysova rodina, Meziboří	2 želvy nádherné	1.000,-
Štaffová Olga, Jíčín	lemur kata	5.000,-
Štíll Luboš, Ing., Trmice	agama, zebříčka, ropucha	1.500,-
Šubík Pavel, Ústí nad Labem	krajta zelená	1.000,-
Šudomovi Drahomíra a Petr, Teplice	2 papoušci královští	2.000,-
Švadlenová Lucie, Ústí nad Labem	agama	500,-
Švejcarová Blažena, Ústí nad Labem	2 pávové	2.000,-
Thielová Silvinka, Ústí nad Labem	páv korunkatý	1.000,-
Tláškalová Martina, Benešov u Prahy	marabu africký	3.600,-
Tomas Martin, Mgr., Litoměřice	makak káповý	2.400,-
Tomáš – Stavebniny, s. r. o., Ústí nad Labem	lenochod dvouprstý	10.000,-
Tomovy parky, s. r. o., Radvanovice	žirafa Rothschildova	36.700,-
Tonarová Kateřina, Ústí nad Labem	želva uhlířská	500,-
Uhrova rodina, Most	želva uhlířská	500,-
Urbánek Václav + Černá Eliška, Ústí nad Labem	piraňa Nattererova	500,-
Urbanová Dana, Ústí nad Labem	křepel kalifornský	1.000,-
Urbanová Jana, Štětí	tamarín pinčí	5.000,-
Vaňura Michal, Ústí nad Labem	korálovka	500,-
Veverka Josef, Ing., Pelhřimov	výr velký	2.000,-
Veverková Lucie a PhDr. Jan Hušek, Plzeň	lenochod dvouprstý	10.000,-
Vlaháčková Soňa, Ústí nad Labem	želva nádherná	500,-

Jméno	Adoptované zvíře	Částka v Kč
Vongbounthanh Simon, Ústí nad Labem	kosman zakrslý	3.000,-
VOŠ informačních služeb v Praze	agama vodní	500,-
Vysokoškolský odborový svaz UJEP, Ústí nad Labem	voduška červená	5.000,-
Watzatovi Radomír a Pavlína, Ústí nad Labem	papoušek vlnkovaný	500,-
Zahrádka Tomáš, Ústí nad Labem	korálovka	500,-
Základní škola Neštětice	levhart mandžuský	8.000,-
Zaplátílek Květoslav, Ústí nad Labem	piraňa Nattererova	500,-
Zaplátílková Eva, Ústí nad Labem	mangusta žíhaná	3.000,-
ZŠ a MŠ Horní Počaply	hroznýšovec kubánský	500,-
ZŠ Dubí 1	surikata	3.000,-
ZŠ Elišky Krásnohorské, Ústí nad Labem	vydra malá	3.000,-
ZŠ Jungmannovy sady, 8. B, Mělník	veverka Prévostova	1.500,-
ZŠ Praktická, Ústí nad Labem – Střekov	želva nádherná	500,-
ZŠ Rabasova, Ústí nad Labem	kajman zakrslý, želva suchozemská	1.200,-
ZŠ Svážná, třída 9. B, Most	sova pálená	1.000,-
ZŠ Stříbrnická 3031/17, Ústí nad Labem (třída 6. C)	ara ararauna	3.500,-
Zukerstein František, Ing., Lovosice	gepard	15.000,-
žáci ZŠ Vejprty	veverka Prévostova	1.540,-
Žákovská Lucie, Zlín	pásovec štetinatý, puštík obecný, korálovka	3.000,-
Žďárská Ludmila, Ústí nad Labem	kajman zakrslý	1.500,-

Finanční dary

Společnost	Částka v Kč
Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR, o. s.	25.000,-
North Music, s. r. o., Ústí nad Labem	30.000,-
Základní škola Most, Svážná 2342	6.305,-
Základní škola Litoměřice, Na Valech 53	970,-
Masarykova ZŠ a MŠ Krupka	1.100,-
ZŠ s RVMPP, Buzulucká 392, Teplice	5.555,-
Drinks Union, a. s., Ústí nad Labem	10.000,-
HC Slovan Ústí, a. s.	22.329,-
Daruma, s. r. o., Plzeň	30.000,-

Věcné dary

Společnost	Částka v Kč
Cukrárna Barborka (sladkosti jako výhry)	2.000,-
Knihkupectví Pod věží (knižní ceny do soutěží)	1.500,-

Reklama, speciální akce (ceny jsou bez DPH)

Společnost	Částka v Kč
Zdeněk Soukal, Pardubice	26.775,-
Československá obchodní banka, a. s.	25.500,-
ADV Production, s. r. o., Poděbrady	30.000,-
LDT Jaroměř, s. r. o.	5.000,-
Spolek pro chemickou a hutní výrobu, a. s., Ústí nad Labem	50.000,-
ČEZ Distribuce, a. s., Děčín	40.000,-
Drinks Union, a. s., Ústí nad Labem	90.000,-
Město Krupka	15.000,-

Reklama barterovým způsobem (ceny jsou bez DPH)

Společnost	Částka v Kč
Petr Benda, agentura IS, Teplice	13.100,-
Olympia Teplice, s. r. o.	32.850,-
Aspida, s. r. o., Brno	30.700,-
Mladá fronta, a. s., Praha 4	10.000,-

SPOLUPRÁCE S MÉDIÍ

Spolupráce s médii je již několik let stabilizovaná a jednotliví redaktori jsou o všech novinkách i akcích konaných v zoo informováni prostřednictvím elektronické pošty, ve významnějších případech tištěnou pozvánkou. Jedná se o spolupráci v rámci regionu, ale i celé republiky.

Televize: Několik reportáží (**obr. 10**) bylo odvysíláno v celostátním zpravodajství TV Nova, TV Prima, ČT 1 a ČT 24, v rámci regionálního zpravodajství vysílá reportáže ze zoo nejčastěji TV Lyra. S TV Lyra pokračovala intenzivní spolupráce, byla uzavřena smlouva o zpracování upoutávek a pozvánek na významné akce i následném natáčení reportáží. Začátkem února se pracovníci zoo stali hosty pravidelného diskusního pořadu TV Lyra Zeptejte se, kde hlavním tématem byla nová soutěž na

webových stránkách – Zvíře roku 2006.

Rozhlas: Zpravodajství o novinkách v různých rádiích, např.

Český rozhlas Sever, Hitrádio FM Labe, Český rozhlas 1 – Radiožurnál, Rádio Blaník, Český rozhlas Leonardo, Frekvence 1, North Music. Hlavním mediálním partnerem, který pravidelně zveřejňuje upoutávkové spoty na veškeré kulturní programy zoo, je Hitrádio FM Labe, u některých vybraných pořadů je mediálním partnerem Český rozhlas Sever, rozsáhlejší spolupráce byla navázána s rádiem North Music.

Tisk: Obyvatelé ústeckého regionu jsou informováni zejména prostřednictvím Ústeckého deníku, případně dalších lokálních mutací Deníků Bohemia a regionálních stránek MF Dnes, Práva, Blesku a Metra; do dalších regionů jsou novinky dodávány prostřednictvím ČTK. Užší spolupráce byla navázána s novými deníky Aha! a Šíp. Dále využíváme některé časopisy, pravidelné informace o akcích a novinkách se objevují každý měsíc v Nových ústeckých přehledech, v Teplických a ústeckých inzerátech či v Městských novinách, které jednou za dva měsíce vydává Magistrát města Ústí nad Labem. Pozornost ústecké zoologické zahradě věnují také časopisy Koktejl, 21. století, Kaleidoskop, Impulsy Severozápadu, Lidé a Země, Chytrá žena či Katka. Hlavním tištěným mediálním partnerem jsou Deníky Bohemia.

Internet: Kromě dvojích pravidelně aktualizovaných vlastních webových stránek (www.zoousti.cz a www.choboti.cz) se informace o zoologické zahradě objevují na různých informačních stránkách a serverech (Magistrát města Ústí nad Labem, Deliteus apod.).

Kromě této běžné komunikace jsou média o výjimečných událostech informována na tiskových konferencích, v roce 2007 se konaly tři. V dubnu byl zástupcům médií představen nový vláček, který slouží pro přepravu návštěvníků od spodního vchodu do horní části zoo (převýšení 96 metrů). Součástí tiskové konference byla i první zkušební jízda pro novináře.

V květnu se uskutečnila v prostorách Magistrátu města Ústí nad Labem tisková konference o projektu Pesisir Balikpapan (**obr. 11**). Projekt se týká zřízení rezervace v indonéské části ostrova Borneo a ochrany zvířat *in-situ* (přímo v jejich přirozeném prostředí).

Na konci května se uskutečnila u pavilonu šelem tisková konference spojená s gratulací hejtmana Ústeckého kraje Ing. Jiřího Šulce hokejistům HC Slovan Ústečtí lvi při příležitosti jejich postupu do extraligy. Pořadatelem byla Kancelář hejtmana Ústeckého kraje.

ZOOLOGICKÝ KLUB

Zoologický klub byl založen při ústecké zoologické zahradě v roce 1973, od roku 1992 zaštiťují kromě Zoo Děčín a Podkrušnohorský zoopark Chomutov. Od roku 1976 je každoročně vydáván sborník odborných prací Fauna bohemiae septentrionalis, v roce 2007 byl vydán Tomus 31. Díky podpoře sponzora, firmy P-EKO, s. r. o., mohl vyjít i doplněk věnovaný zástupcům čeledi tří málo známých druhů broků na území Ústeckého kraje. Autorem je dlouholetý člen klubu Václav Vysoký. Vlastní sborník je od roku 2001 financován Ministerstvem životního prostředí.

Každé tři měsíce se uskutečňuje pravidelná setkání členů klubu na valné hromadě, kde se jednak projednávají organizační záležitosti, jednak je vždy připravena odborná přednáška s promítáním

barevných diapozitivů či PC prezentací. V březnu byla součástí setkání přednáška mladé členky klubu Martiny Balzarové s názvem Tváře moře, v červnu proběhla přednáška Jiřího Báalka Pralesy a jeskyněmi Madagaskaru, v říjnu přednáška geoložky Národního parku České Švýcarsko Zuzany Vařilové s geologem na stolovou horu a jako poslední byla v prosinci připravena přednáška Jana Banduriče a Marka Tesaře s názvem Zimní Viktorií křížem krázem.

DALŠÍ AKTIVITY UCSZ

Začátkem listopadu se pracovníci oddělení zúčastnili pracovního setkání Asociace vzdělávacích a propagačních pracovníků Unie českých a slovenských zoologických zahrad ve Dvoře Králové nad Labem (**obr. 12**). Setkání bylo zaměřeno především na kampaně pořádané EAZA či WAZA, výroční zprávu UCSZ a další problematiku, zejména marketing zoo. V rámci jednání předvedl pracovník oddělení prezentaci na téma Zvíře roku a Divoká srdce.

V polovině listopadu uspořádala zoo setkání pracovníků technicko-provozních oddělení českých a slovenských zoologických zahrad sdružených v technické komisi UCSZ.

Ústecká zoo přispívá do Ročenky Unie českých a slovenských zoologických zahrad podrobným materiálem mapujícím celý uplynulý rok (stav zvířat, chovatelské

a expoziční novinky, akce pro veřejnost apod.). Zoo se také aktivně zúčastňuje společných aktivit UCSZ (Magazín Českých drah, společné propagační materiály, novinky na webové stránky UCSZ apod.).

Veletrhy, výstavy a další prezentační akce

Pracovníci vzdělávacího a propagačního oddělení se zúčastnili veletrhů Go Regiontour v Brně, Sachsen Reisen v Drážďanech (Německo) a Euroregion Tour v Jablonci nad Nisou. Dále se zoo prezentovala svými propagačními materiály na výstavách Člověk v přírodě v Lounech, na všech výstavách pořádaných Výstavištěm Litoměřice a také na výstavách, kde se prezentuje Magistrát města Ústí nad Labem či sdružení DeLiteus.

V srpnu se pracovníci oddělení aktivně zúčastnili hudebního festivalu Labské léto, který se uskutečnil v prostoru Letního kina Ústí nad Labem. Pro návštěvníky festivalu byl zřízen infostánek o zoo a proběhla anketa se závěrečným slosováním výherců. Pořadatel festivalu, North Music, s. r. o., předal část výtěžku ve výši 30.000 Kč jako finanční dar ústecké zoo.

Kromě těchto akcí proběhl v listopadu slavnostní křest knihy *Tiger Shark, hyena moří* fotografa a potápěče Richarda Jaroňka za účasti světoznámého filmaře, producenta, režiséra a potápěče Steva L. Lichtaga. Součástí programu

pro zvané, který se konal v prostorách restaurace Trappola ZOO, byla také projekce filmů *Tiger Shark – relax don't do it a Stopaři*.

Další aktivitou byla účast na Ústeckých vánocích, pořádaných Magistrátem města Ústí nad Labem. V exponovaných dnech měli všichni Ústečané možnost svést se v centru města zoovláčkem, který jinak jezdí pouze v areálu zoologické zahrady. Součástí akce byla i prezentace živých zvířat – umístění ohrádky s ovcei kamerunskými na náměstí v blízkosti betlému.

Ostatní

Zajímavostí byla historicky první svatba v areálu zoo. Přímo v pavilonu slonů, za asistence obou slonic, si své životní ano řekla mla-

dá dvojice z Tábora (**obr. 13**). Nechyběla slavnostní projížďka vyzdobeným zoovláčkem a svatební hostina v restauraci Trappola ZOO. Za vstřícnost si zaslouží poděkování Městský obvod Neštětice v čele s paní starostkou Lianou Wagnerovou.

Zaměstnanci Zoo Ústí nad Labem se v květnu zúčastnili tematického zájezdu do Zoo Halle, účast byla nabídnuta i Zoo Praha, Plzeň, Podkrušnohorském zooparku Chomutov, členům Zoologického klubu a dalším zájemcům.

V polovině června se družstvo Zoo Ústí nad Labem zúčastnilo 10. ročníku Zoologických her bez hranic pořádaných Zoo Brno. Sedmičlenný tým obsadil 7. místo při celkové účasti 15 zoologických zahrad.

Na podzim byla vydavatelstvím Alwac Teplice vydána a prostřednictvím nakladatelství Grada dána do celostátní distribuce kniha *Divoká srdce*. Jedná se o exkluzivní fotografickou publikaci fotografa divočiny Petra Slavíka, zachycující neobvyklým pohledem zvířata ústecké zoo.

V polovině prosince proběhlo v prostorách pavilonu šelem setkání ředitelů příspěvkových organizací zřízených Městem Ústí nad Labem za účasti cca 60 ředitelů a představitelů Ústí nad Labem.

Návštěvnický servis

Ing. Věra Vrabcová

Již v několika posledních letech se začala průběžně vylepšovat nabídka servisu pro návštěvníky, což byla oblast, kde se projevoval dlouhodobý dluh z minulých let. V roce 2006 byly v areálu zoo vybudovány tři dětské koutky a v tomto trendu se pokračovalo i v roce 2007. Při výstavbě zahrada opět spolupracovala s firmou Tomovy parky, s. r. o., která vtiskla svým produktům osobitý styl. Byla vybudována dolní a horní stanice zoovláčku, které slouží jako místo ke shromáždění i odpočinku pro zájemce o jízdu vláčkem. Nechybějí zde ani prvky pro děti, jako jsou houpadla apod., které vyplní malým návštěvníkům dobu čekání. Ve stejném stylu byla dotvořena terasa Cukrárny U geparda, kterou návštěvníci využívají k odpočinku a konzumaci (**obr. 1**). Toto místo bylo vybráno s ohledem na blízkost stávajících dětských proléza-

ček, takže se zde ideálně spojuje prostor pro dospělé návštěvníky i jejich děti. Největší vybudovanou stavbou je hřiště ve stylu známé ústecké vyhlídkové restaurace Větruše. Toto hřiště nahradilo komplex dětských prolézaček nad tzv. Dětskou zoo, které již byly ve špat-

ném stavu a nevyhovovaly bezpečnostním předpisům. Na jejich místě vyrostla soustava věžiček, hrádku a domečků, kterými děti mohou po libosti prolézat a hrát si. Celé hřiště je kromě toho propojeno s kontaktní Dětskou zoo s ovečkami a kozičkami, které děti

mohou hladit a krmit. Všechna oddechová místa s herními prvky se těší velké oblibě návštěvníků.

Stejnou popularitu si u nich získal i nový zoovláček, který byl slavnostně uveden do provozu v dubnu 2007 (**obr. 2**). Důvodem jeho pořízení je kopcovitý terén v naší zoo, který dělal problémy především starším návštěvníkům, maminkám s malými dětmi či hendikepovaným návštěvníkům. Převýšení mezi spodním a horním vstupem činí 96 metrů a je největší ze všech zoologických zahrad v ČR. Valná většina cestujících se zoovláčkem nechá vyvézt do horní části zoo a prohlídku pak absoluuje pohodlnější cestou směrem dolů. Souprava je složená z lokomotivy a tří otevřených vagonků, které dohromady uvezou 36 osob. Na začátku a na konci letní sezo-

pravy zoovláčkem ocenily nejen děti, ale i dospělí, za rok 2007 této služby využilo 19 444 dospělých a 20 978 dětských návštěvníků.

Na konci června se díky otevření nové restaurace Trappola ZOO rozšířil a zkvalitnil také stravovací servis pro návštěvníky zoo. Restaurace je otevřena celoročně a má kapacitu asi 100 míst. K posezení v teplém období slouží i její dřevěná terasa (**obr. 3**), z níž je výhled na připravovaný výběh pro tapíry jihoamerické a lze odtud pohodlně sledovat i cvičení lachtanů. Vkusný interiér v africkém stylu je doplněn fotografiemi Petra Slavíka, dvorního fotografa naší zoo, nabídka jídel uspokojí každého, od milovníků fast foodu až po opravdové gurmány. Výhodou je i to, že restaurace má samostatný vchod z Drážďanské ulice, proto

Divoká srdce či Den adoptivních rodičů.

Návštěvníkům byla v roce 2007 nabídnuta řada výhod. Již mnoho let mezi ně patří klasická permanentní vstupenka různých kategorií (dospělý, dítě, rodina) s platností na jeden rok, jež zvýhodňuje ty návštěvníky, kteří do zoo přicházejí častěji. Její cena je propočítána tak, že již od šestého vstupu je návštěva zoo zdarma, vstupenka pro rodinu je zvýhodněna ještě více. Této nabídce využilo 187 dospělých (6 593 návštěv), 78 dětí (381 návštěv) a 93 rodin (629 návštěv). Zcela novým produktem byla vstupenka 2 + 1 zdarma. Její držitel ji může využít celkem ke třem vstupům kdykoli během roku, přičemž díky ceně je třetí návštěva zoo opět zdarma. Tento typ vstupenky si zakoupilo pouze 102

ny byl vláček v provozu pouze během víkendů, o prázdninách pak jezdil každý den. Jediným omezením je zhruba půlhodinová bezpečnostní přestávka, neboť v tu dobu chodí naše slonice na procházku po areálu zoo a setkání s tímto nezvyklým dopravním prostředkem by nemusely dobře snášet. Pohodlný způsob pře-

se její otevírací doba může protáhnout do večerních hodin, kdy už je zahrada zavřena. Díky samoobslužnému výtahu nebudou o návštěvu restaurace a posezení na terase ochuzeni ani vozíčkáři. Prostor restaurace byl v roce 2007 využíván i pro speciální akce, jako byl např. křest knihy Petra Slavíka

návštěvníků (236 návštěv). Kromě toho zoo spolupracovala s dalšími organizacemi, jako je např. Zoo Děčín, Aquapark Teplice apod. (návštěvníci mohli vzájemně čerpat zvýhodněné vstupné, např. 50% slevu, při zakoupení jedné vstupenky druhou zdarma apod., pokud při návštěvě předložili vstupenku z druhé partnerské organi-

zace). V nepříznivém období, jako je listopad a prosinec, byla školám nabídnuta 50% sleva, pro ústavy sociální péče, dětské domovy a domovy důchodců byl dokonce vstup zcela bezplatný.

Turistický ruch se město Ústí nad Labem pokusilo podpořit zajímavou nabídkou – od června do srpna byla v provozu speciální autobusová linka mezi zoologickou zahradou a vyhlídkovou dominantou města Větruší. Spoj jezdil v pátek odpoledne a během víkendů a mohli jej využít návštěvníci, kteří chtěli pohodlně v jednom dni zhlédnout obě turistické atrakce. Bylo by asi potřeba více času, aby si lidé na tuto nabídku zvykli, protože linka nebyla příliš využívána.

V druhé polovině roku byla uskutečněna přestavba bývalé jídelny na nové prostory pro vzdělávání a výuku – zooškolu dr. Heinricha

pořádat i celodenní semináře. Zooškola byla pojmenována po zakladateli přírodní ptáčích rezervace PhDr. Heinrichu Lumpem, který v roce 1908 od města vykoupil pozemky bývalé cihelny a vytvořil na nich park určený pro drobné ptactvo. Heinrich Lumpe byl na svoji dobu velice osvícený člověk, který se neúnavně věnoval osvětě a vzdělávání nejen školní mládeže, ale i příchozích návštěvníků.

Pro zpestření předávání informací návštěvníkům jsou určeny vzdělávací panely a interaktivní prvky, kterými se vždy snažíme doplňovat nové expozice. V roce 2007 se podařilo připravit a realizovat tři projekty: odpočinkový koutek u pavilonu exotária zaměřený na novou expozici nosálů červených, dále informační panely a pozorovací stanoviště u expozice tapírů jihoamerických (**obr. 4**) a konečně

la rekonstrukce Dinosaurí stezky, která byla již v loňském roce přemístěna a soustředěna do spodní části zoo.

Velice důležitým kritériem pro další zkvalitňování návštěvnického servisu jsou finance. V roce 2007 se podařilo získat několik finančních zdrojů, díky kterým bylo možno výše uvedené akce realizovat. Velký dík patří našemu zřizovateli statutárnímu městu Ústí nad Labem, které poskytlo významnou finanční pomoc v mnoha směrech. Výrazný finanční příspěvek umožnil pořízení zoovláčku, další pomocí byla také dotace na investice, díky níž mohla být vybudována nová odpočinková místa a dětské koutky, rekonstruována horní pokladna a uskutečněna přestavba zooškoly. Nezanedbatelnou částku, která je účelově poskytována většinou na vzdělávací

Lumpeho. Bude určena zejména školám a různým zájmovým skupinám, které využívají naší nabídky programů, přednášek a besed. Tato specializovaná učebna má kapacitu přibližně 40 míst, je vybavena audiovizuální technikou a díky zázemí (kuchyňka, sociální zařízení, možnost stravování v restauraci) se zde nyní mohou

promenádu okolo venkovních výběhů velkých kočkovitých šelem.

Proměnou prošel také horní vstup do zoo, který prodělal zásadní rekonstrukci. Byl sice kvůli stavebním pracím uzavřen o měsíc dříve než obvykle, ale návštěvníkům se zde nyní nabízí mnohem estetičtější prostředí než dříve. Během celého roku také pokračova-

prvky poblíž expozic, získává zoo každoročně z Ministerstva životního prostředí na základě žádosti na konkrétní projekty. Úspěšnost v roce 2007 byla poměrně vysoká, díky čemuž mohla být kromě již zmíněného propojení expozice – informace také částečně vyba-vena zooškola dr. Heinricha Lumpeho audio a videotechnikou.

Zvíře roku 2006

Roman Nešetřil

Novinkou roku 2007 se stala internetová anketa Zvíře roku 2006. Nápad uspořádat tuto akci vycházel z velké obliby podobných anket u široké veřejnosti, což by mohlo zvýšit zájem o ústeckou zoologickou zahradu a přispět tak zprostředkovaně ke zvýšení návštěvnosti. K dosažení co největší atraktivity ankety se podařilo získat partnery, kteří společně se zoologickou zahradou věnovali zajímavé ceny do závěrečného slosování všech hlasů (**obr. 1**).

Prvním krokem byla nominace šesti zvířat. Jednalo se o zvířata,

- **samici rosomáka sibiřského Xalu** jako zástupce nového druhu v zoo; Xala se stala prvním zvířetem v historii, které bylo adoptováno ještě před svým příchodem do zoo;
- **samici pandy červené Geenu**, která po čtyřech letech doplnila chovaného samce, takže se opět podařilo sestavit chovný pár; Geena navíc proslula svým útekem brzy po vypuštění do výběhu;
- **samici geparda Jane**, která se v průběhu roku podrobila třetí náročné operaci, při níž jí byla

lární zvíře, které patří mezi nejbližší příbuzné člověka, dosáhlo věku, kdy „lidská mláďata“ začínají chodit do školy;

- **samce nosorožce tuponosého Dana**, který je nejstarším zvířetem ústecké zoo; v roce 2006 se Dan dožil kulatých 40. narozenin, tudíž ani jeho nemohla nominace vzinout;

- **samičku vzácného levharta mandžuského Kailu**, která se v ústecké zoo narodila 18. dubna 2006 a byla vybrána jako zástupce nových přírůstků.

Anketa startovala 15. ledna

kteřá v průběhu roku 2006 nějakým výraznějším způsobem upoutala pozornost. Komise složená z pracovníků vzdělávacího a propagačního oddělení a zoologického oddělení nakonec vybrala jako uchazeče o titul Zvíře roku 2006 tato zvířata:

definitivně odstraněna vrozená vada kyčelního kloubu; Jane je prvním gepardem na světě s úspěšně aplikovaným umělým kloubem;

- **samečka orangutana bornejského Ámose**, který dosáhl věku 6 let; toto nesmírně popu-

a trvala přesně dva měsíce. Zúčastnit se jí bylo možné pouze na oficiálních webových stránkách zoo (www.zoousti.cz). Ve spolupráci s webdesignérem byla připravena podstránka s profily nominovaných zvířat, kde bylo možné neustále průběžně sledovat poča-

dí a prostřednictvím hlasovacího lístku odeslat svůj hlas. V zájmu zachování regulérnosti nebyl zveřejňován počet hlasů, ale procentuální úspěšnost. Přístup k soutěži byl vyřešen výrazným bannerem umístěným na domovské stránce. Každý týden bylo vylosová-

no deset výherců, kteří obdrželi dvě volné vstupenky a průvodce po zoo. Po skoneční anekty pak proběhlo již zmíněné slosování o 50 cen. Hlavní výherkyně si odnesla „Den splněných přání v zoo“, roční permanentní vstupenku pro 2 osoby, velkoformátovou fotogra-

fii vítězného zvířete od fotografa Petra Slavíka, poukázku na konzumaci v restauraci Trappola ZOO a cestovní tašku od OC Olympia Teplice.

Anketa byla od začátku středem pozornosti nejen návštěvníků webových stránek, ale i médií, která se postarala o další bezplatnou propagaci zoologické zahrady. Kvůli zajištění regulérnosti mohl každý účastník poslat pouze jeden hlas svému oblíbenci týdně. Stránky byly zabezpečeny proti zneužití a všechny došlé hlasy včetně kompletních kontaktů jsou archivovány. Tím vznikla unikátní databáze příznivců zoologické zahrady. Zpočátku se na čele průběžného pořadí usadila gepardice Jane, kterou brzy vystřídal orangutan Ámos. Ten se několikrát vystřídal ve vedení s mladou levharticí Kailou (**obr. 2**). Kaila si ve druhé polovině průběhu ankety vytvořila dostatečný náskok a s poměrně velkou převahou se stala Zvířetem roku 2006. Potvrdilo se, že největším lákadlem pro veřejnost jsou „roztomilá mláďátka“. K vyhlášení výsledků ankety se přikročilo v rámci programu slavnostního zahájení letní sezony 2007 začátkem dubna. Zároveň byly předány ceny pěti hlavním výhercům losování za přítomnosti zástupců partnerů soutěže (OC Olympia Teplice, restaurace Trappola ZOO, Petr Slavík). Čestným hostem byl zpěvák Kamil Střihavka, který je kmotrem a adoptivním rodičem jak vítězné Kaily, tak i její matky Kiary.

Ankety se celkem zúčastnilo 1 191 respondentů a tento zájem předčil očekávání, stejně jako zájem médií. Proto bylo rozhodnuto, že tato anketa se bude pořádat každoročně.

**Personální
obsazení**

PERSONÁLNÍ OBSAZENÍ

Vedení zoo

Mgr. Tomáš KRAUS – ředitel

Jana ČERNÁ – zástupkyně ředitele, vedoucí ekonomického oddělení

Ing. Petra PADALÍKOVÁ – vedoucí zoologického oddělení

Jiří HANZLÍK – vedoucí provozně-technického oddělení

Ing. Věra VRABCOVÁ – vedoucí oddělení vzdělávání a propagace

Odborní pracovníci zoo

MVDr. Václav POŽIVIL – veterinární lékař

Pavel PALIČKA – zoolog

Ing. Pavel KRÁL – zoolog

Bc. Tereza LIMBURSKÁ – marketingová specialistka

Mgr. Stanislav LHOTA – výzkumný pracovník

Další vedoucí pracovníci

František TRIEBL – vedoucí dopravy

Hana ROHÁČKOVÁ – vedoucí zahradnictví

vedení zoologické zahrady – 5

zoologické oddělení – 32

ekonomické oddělení – 6

technické oddělení – 12

vzdělávací a propagační oddělení – 2

CELKEM k 31. 12. 2007 – 57

Údaje
o zoo

ÚDAJE O ZOO

Zoologická zahrada Ústí nad Labem

Drážďanská 23
400 07 Ústí nad Labem
Česká republika

Právní forma:	příspěvková organizace
IČO:	00081582
DIČ:	CZ-00081582
Telefon:	+ 420 475 503 354
Telefon, fax:	+ 420 475 503 421
E-mail:	zoo@zoousti.cz
Internet:	www.zoousti.cz, www.choboti.cz
Název:	Zoologická zahrada Ústí nad Labem, přísp. org.
Sídlo:	Drážďanská 23, 400 07 Ústí nad Labem, Česká republika

Zřizovatel:	Statutární město Ústí nad Labem
Sídlo:	Velká hradební 8, 400 01 Ústí nad Labem
IČO:	00081531
Primátor města:	Mgr. Jan Kubata

Statutární zástupce zoo:	Mgr. Tomáš Kraus
--------------------------	------------------

Zoo Ústí nad Labem je členem

